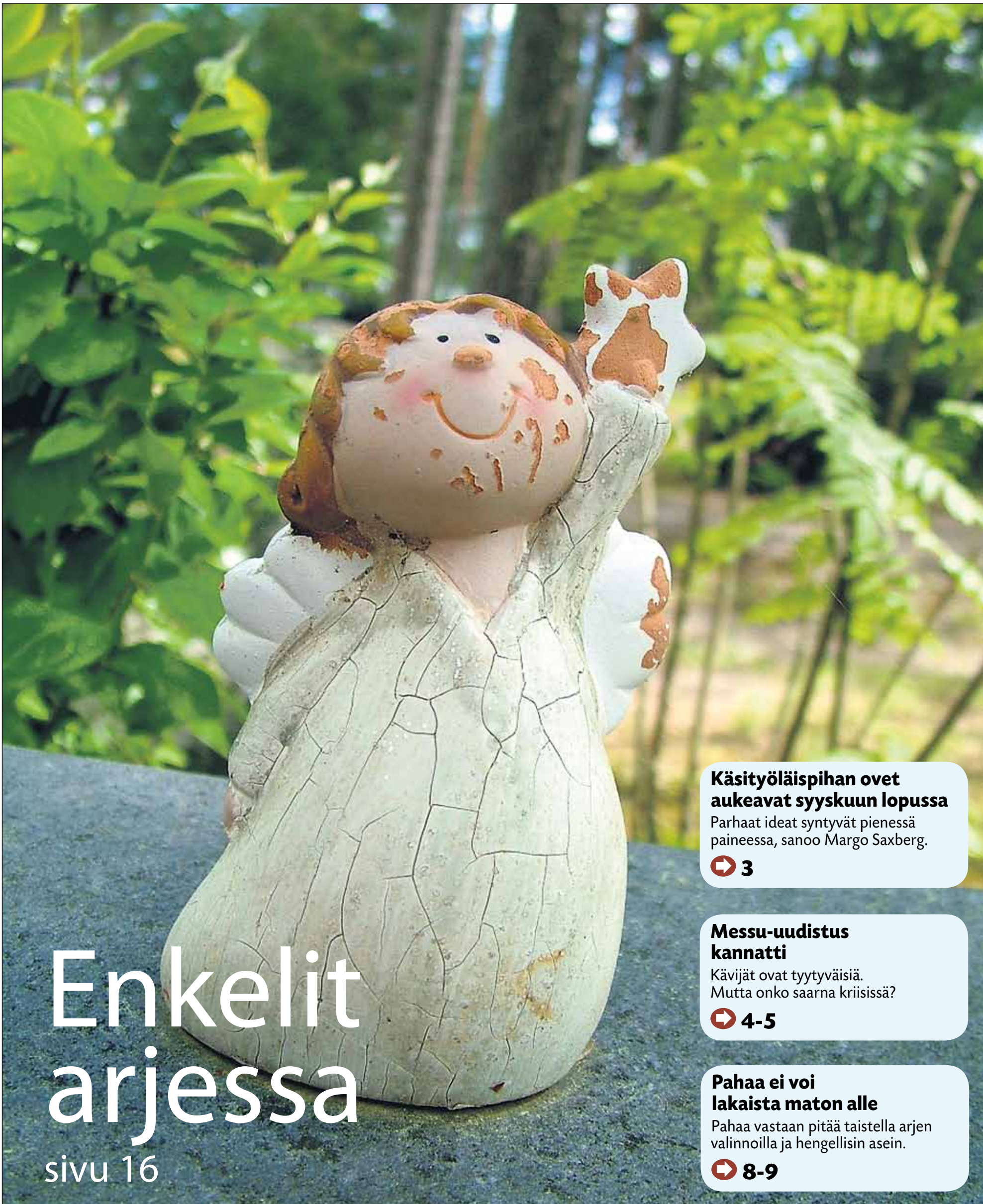

Henki & elämä

Jyväskylän seurakunnan lehti **15** 20.9.2012

Enkelit arjessa

sivu 16

Käsityöläispihan ovet aukeavat syyskuun lopussa

Parhaat ideat syntyvät pienessä paineessa, sanoo Margo Saxberg.

➔ 3

Messu-uudistus kannatti

Kävijät ovat tyytyväisiä. Mutta onko saarna kriisissä?

➔ 4-5

Pahaa ei voi lakaista maton alle

Pahaa vastaan pitää taistella arjen valinnoilla ja hengellisin asein.

➔ 8-9

Kannen kuva:

Sunnuntai 30.9. eli mikkelinpäivä on omistettu enkeleille. Enkelipatsas valvoo hautausmaan rauhaa Konginkankaalla.

Kuva: Kaarina Heiskanen

Onko kirkosta talouselämän kirittäjäksi?

Hyvinvointivaltio edellyttää, että ihmisillä on työtä. Työtä ei ole, ellei ole yrityksiä. Tässä systeemissä elää myös kirkko. Kirkon repertuaarissa on paljon tärkeää asiaa näistä teemoista. Ehdotan, että kirkon agendalla nostettaisiin

työ- ja talouselämä nykyistä korkeammalle. Talouselämä kaipaa profeettallista ja visionääristä ääntä. Etiikka voisi tulla nykyistä enemmän talouselämän keskiöön.

Tapio Aaltonen/Kirkonkellari.fi

Urho Lehtisen kirkkomaalauksia

Keski-Suomen museossa on esillä jyväskyläläisen taidemaalari Urho Lehtisen (1887-1982) pariinkymmeneen kirkkoon eri puolilla Suomea tekemiä tai ehdottamia kirkkomaalauksia, esillä 14.10. saakka.

Kolumni

Senkin aasi!

Tunnustan. Olen koukussa possukortteihin. Joku saattaa pitää minua höperönä, mutta kerron tämän senkin uhalla. Kiinnitän kortteja jääkaapin oveen, peilin kehyksiin ja kalenterin väliin. Niissä suloisen pyöreä saporohäntä näyttää, miten elämä voi olla ihanaa, kun sen oikein oivaltaa. Marleena Ansion piirtämät ja kirjoittamat kortit saavat hyvälle tuulelle ja opettavat mittasuhteita. Viisaita sanoja, hellyttäviä kuvia, hyvää mieltä – ja paljon opittavaa.

Syksyn edetessä en keksi yhtään hyvää tekosyytä välttää pieniä pirstusruiskeita. Jos joku saa minut hymyilemään, sen täytyy olla hyväksi. Hymy tarttuu ja ilo kumuloiduu. Sen voimalla jaksaa pimeään yli ja pystyy auttamaan myös muita. Synkkyteen ei ole syytä sortua edes pimeimmän edessä.

Saparofilosofien lisäksi olen ihastunut aaseihin, oikeisiin sellaisiin. Ne ovat kantaneet ihmisten kuormia vuosituhansien ajan, mutta jääneet vaille kiitosta. Aasia kuvataan Raamattua myöten viisaaksi, vaatimattomaksi, lempeäksi ja työteliääksi, mutta silti niitä pidetään yhä yleisesti tyhminä ja laiskoina. Kohtuutonta ymmärtämättömyyttä.

Saarnasin taannoin tekstistä, jossa Jeesus ratsastaa aasilla Jerusalemiin. Vertasin Jeesuksen ja aasin yhtäläisyyksiä nöyryydessä ja päättävyydessä. Kerroin kohtaamistani aaseista ja niiden hienosta luonteesta. Samaan hengenvetoon puhuin Jeesuksen työstä ja tavasta toimia. Messun jälkeen mukana ollut rippikoululainen kirjoitti tiivistelmän saarnastani: "Jeesus on kuin aasi".

No, eihän se ihan noin mennyt. En tiennyt itkeäkö vai nauraa, mutta hetken mietittyäni oivalsin yksinkertaisuuden hienouden. Aasiksi vertaaminen ei ole ollenkaan huonompi asia, ja se on syytä ottaa jopa kohteliaisuutena. Jeesusta on nyt tässä rohkene kutsua tuolla nimellä, mutta kun hieman avaan asiaa, voi jokainen miettiä, miten hienoa olisi olla kuin aasi.

Aasia pidetään itsepäisenä ja uppiniskaisena, mutta oikeasti kyse on synnynnäisestä varovaisuudesta. Vaaran uhatessa aasi ei pinkaise suinpäin pakoon tai hyökkää kimppuun, vaan punnitsee tilanteen. Siihen voi luottaa, sillä se pysyy tukevasti jaloillaan eikä hötkyile. Aasia väitetään laiskaksi, mutta todellisuudessa pitkäkorvat tekevät työtä lähes väsymättä ja vähään tyytyen. Aasin hyvän tahtoisuutta ja loputonta kärsivällisyyttä pidetään usein tyhmyyden merkinä. Todellisuudessa aasit kuuluvat eläinkunnan viisimpiin nisäkkäisiin; ne tutkivat ympäristöään tarkkaavaisesti ja niillä on erinomainen muisti.

Jos siis joku sanoo sinulle "senkin aasi", yritä muistaa tämä ja ota kuvaus vastaan iloiten. Ainakin minun sisäinen aasini höröittää korviaan. Tuollainen minä haluan olla. Haluatko sinä?

Johanna Niiles-Hautanen pappi

Valon katedraali kohoaa Kirkkopuistoon

Taivasheittimet rakentavat valokaton kirkon päälle. Se näkyy 20 kilometrin päähän.

MARJA LEENA LUUKKONEN

Ympäristötaideteos Valon katedraali toteutetaan Jyväskylän Kirkkopuistossa perjantaina 21. ja lauantaina 22. syyskuuta. Molemmat esitykset alkavat kello 19.30 ja päättyvät vasta kello kaksi yöllä. Teos on osajoseitsemättäkertaajärjestettävästä Valon kaupunki-tapahtumasarjasta, joka levittäytyy eri puolille kaupungin keskustaa.

Valon katedraali-teoksen suunnittelut joensuulainen valotaiteilija Kari Kola. Perusideana on valaista Kaupunginkirkon kaikki julkisivut ja läheisiä puita. Kirkon kokojulkisivustatehdään valojakäytäten "elävä".

Rakennuksen pintaa, muotoa ja väriä muutellaan valojen avulla ja valojasuunnataan rakennukseen myös puiden takaa.

Teos muuttaa kirkon mystiseksi kokonaisuudeksi. Myös kirkon sisälle tulee valonlähteitä. Kirkon ulkopuolelle asennetaan useita taivasheitinimiä, joiden avulla muodostuu eräänlainen valokatto koko kirkon päälle.

Valokatto näkyy noin 20 kilometrin päähän, koska valokiilat nousevat noin kilometrin korkeuteen.

Kirkkopuiston pensaita ja puita valaistaan ja kirkon välittömään läheisyyteen tehdään muuntuva äänimaisema. Toteutuksesta vastaavat Antti Koukonen Valoparta Oy:stä ja muusikko Jenni Hanikka.

Teoksen avajaisissa lisänäyttävyyttä tuovat tanssijat, jotka hakevat valosta ja varjoista impulsseja liikkeelleensä. Tanssiesityksen koreografian on suunnitellut tanssija, koreografi Noora Nenonen.

Valon kaupunki 2012-tapahtuma

Tapahtuman avajaiset Kirkkopuiston Paraatiaukiolla perjantaina 21.9. klo 19.30. Tilaisuuden avaa kaupunginjohtaja Markku Andersson. Samalla julkistetaan Valon katedraali-ympäristötaideteos.

Avajaisten jälkeen perjantaina Kaupunginkirkossa Musica-kuoro laulaa klo 20 alkaen, klo 20.40 Lauri Wuolio, cupola, klo 21 kompletorio (rukoushetki päivän päättyessä), Seppo Wuolio, Risto Valtasaari.

Lauantaina 22.9. Kaupunginkirkossa on musiikkia klo 20, Lauri Wuolio, cupola, klo 20.15 Piia Laasonen, saksofoni, klo 20.30 Risto Valtasaari, urut ja klo 21 kompletorio (rukoushetki päivän päättyessä), Seppo Wuolio, Risto Valtasaari. Kirkon tapahtumiin on vapaa pääsy.

Pomo laskeutuu puusta

Rikasmiesalkojaella omaisuuttaan japa luttieparehellisesti ottamansa rahat. Mikä ihmeen maineenparannuskampanja se oli?

Raamatussa on kertomus rikkaasta Sakkeuksesta, joka toimi publikaanien esimiehenä Jerikossa. Sakkeus kiipesi puuhun. Se on monelle tuttu juttu. Mutta mitä tapahtui jerikolaisten keskuudessa, kun Sakkeus tuli puusta alas? Entä silloin, kun Sakkeus lupasi lahjoittaa puolet omaisuudestaan köyhille? Mitä Sakkeuksen alaiset ajattelivat siitä? Millainen pomo Sakkeus oli?

Sakkeuksen ja muiden jerikolaisten elämää voitutkia draamatyöpajassa, joka on kahden kokoontumiskerran kokonaisuus.

Osallistuja voi eläytyä Sakkeuksen ja jerikolaisten elämäntilanteisiin ja tehdä itselleen tärkeitä löytöjä. Pelisääntöjä

Rikas jakeleeraha. Mitä siitä pitäisi ajatella?

ovat vapaaehtoisuus, luottamuksellisuus ja jokaisen oikeus omiin kokemuksiin ilman, että muut analysoivat tai arvottavat niitä.

Työpaja on tarkoitettu aikuisille, joille Raamatun kertomukset ovat etäisiä tai joille ne ovat jo kuluneella tavalla tuttuja. Osallistujalla ei tarvitse olla aikaisempaa kokemusta draamatyöskentelystä.

Draamatyöpaja pidetään Vanhalla Juomatehtaalla (Vapaudenkatu 25) kahden peräkkäisenä sunnuntaina 23.9. ja 30.9. klo 12.30-16.30.

Osallistuminen edellyttää koko-aikaista läsnäoloa molempina päivinä. Työpajaan pitää ilmoittautua etukäteen: mika.lahtinen@sana.fi tai p. 040 557 5535.

Osallistuminen on maksutonta. Työskentelyä ohjaa draamapedagogi Mika Lahtinen. Työpajan järjestävät Tarinoiden majatalo ja Kansan Raamattuseura. Lisätietoja: www.tarinoidenmajatalo.fi

kiikari

Timo Harakan protesti: kannatusmaksu kirkolle

Toimittaja Timo Harakka ei kuulu kirkkoon, mutta maksaa protestiksi kirkolle kannatusmaksua niin kauan kuin *Kirkko ja kaupunki*-lehti julkaisee Ville Rannan sarjakuvia. - Usein unohtuu, että kansankirkkomme perustuu

protestiin, Harakka sanoi Rannan pilakuvanäyttelyn avajaispuheessa Helsingin tuomiokirkon kryptassa. - Voiko protestiksi myös liittyä kirkkoon? Haluan osoittaa tukeni sille suvaitsevaiselle protestantismille, jota Ville Rannan piirroset

Kirkko ja kaupunki –lehdessä edustavat. Miten voisin itsekin osoittaa armon aktivismia, vaikka en ole kirkon jäsen? Harakka päätyi maksamaan kannatusmaksua Kirkon Ulkomaanavun kohteisiin. Kotimaa24.fi

Korkeamman voiman kasvojen alla

Näytelmäkirjailija Juha Jokela uskoo seurakuntanuoritaustansa näkyvän työssään. - Ehtoollisella tunsin toisinaan olevani korkeamman voiman kasvojen alla ilman esittämistä. Pysin paljaana olemiseen myös taiteessa. Helsingin Sanomat

Työt Toivolan Vanhalla Pihalla avatsuuriin piirteihin puolessavälissä ja paljonon vielä tehtävää. Saxberg toivoi, että asiakkaat löytävät käsityöläispihalle yrittäjät menestyvät toimitiloissaan. KUVA: SIRPA KOIVISTO

Monialayrittäjä Margo Saxberg ei anna helpolla periksi

Toivolan Vanhan Pihan yrittäjä Margo Saxbergin mukaan parhaat ideat syntyvät pienessä paineessa.

1. Kuka olet, mitä teet ja keitä kuuluu perheeseen?
Margo Saxberg, 42, monialayrittäjä, vaimo Marita, lapset Mimmi, Santtu, Sanni, Salla, Namu-kissa ja Sylvi-koira.
2. Mistä Saxbergit ovat kotoisin eli onko suvullasi ulkomaisia juuria?
Olen syntynyt ja asunut koko isäni Jyväskylässä. Isäni Harri on syntynyt Hartolassa ja pappani Lauri on myös Hartolasta kotoisin. Minulla ei ole tietoa ulkomaisista sukujuurista.
3. Millainen persoona olet?
Tyypillinen rapu – huonosti periksi antava, tosivauhdikas ja menevä ja sit kun on tauko tai vapaa-aikaa, niin se on sit todellinen stop. Käytännössä silloin lataan akkuja seuraavaan vauhtiin.
4. Millainen työhistoria sinulla on?
Kouluajan työskentelin huoltoasemalla ja jakelin mainoksia sekä aamulehtiä. Opiskeluaikana Helsingissä työskentelin urheilukaupassa, ravintoloissa ja laivoilla. Armeijaan menin 17-vuotiaana ja pääsin pois Suomen nuorimpana kersanttina, kun täytin 18 vuotta.
Yritin armeijan "leipiin", mutta olin kuulemmaliian nuori. Jatkoin opiskelua kauppaoppilaitoksessa ja sitten lähdin YK-joukkoihin Libanoniin vuonna -91.
5. Olet ollut monenlaisessa yritystoiminnas-

- sa mukana. Mikä yrittäjyydessä kiehtoo?
Valinnanvapaus. Saan tehdä just sitä, mikä mua itseäni kiinnostaa.
6. Millaisia valmiuksia olet saanut yrittäjäksi? Vai oletko oppinut asioita kantaan kautta?
Suurimmat opit ovat tulleet ns. "työ opettaa tekijäänsä". Koulutukseltani olen puuseppä, atk-merkonomi ja ravintolakokki. Erilaiset yrittäjyyden kurssit.
7. Mikä sai sinut ryhtymään Toivolan Vanhan Pihan isännäksi?
Näin lehdessä että Jyväskylän kaupunki hakee pihalle "ankkuriyrittäjä". Laitoin hakemuksen ja minut valittiin haastattelujen perusteella.
8. Toivolan käsityöläispihan osalta valtava urakka on loppusuoralla. Miltä nyt tuntuu?
Toivolan Vanhan Pihan työ on suunnitellen puolessavälissä, eikä todellakaan vielä loppu. Yrittäjyys on käynnistynyt entistämässä tiloissa, mutta paljon on vielä tehtävää. Kellarikahvila, makasiinit, Sparvinintalo ja maakellari odottavat minua joka aamu.)
9. Millaisia odotuksia sinulla on Toivolan suhteen?
Toivon että asiakkaat löytävät Toivolan Vanhalle Pihalle ja yrittäjät menestyvät toimitiloissaan. Toivon myös, että eri tahot ottaisivat pihan omakseen ja järjestäisivät erilaisia tapahtumia pihapiirissämme. Joitain tapahtumia järjestämme myös itse, mutta haluamme luoda laajan yhteistyöver-

- koston, joka rakentaa mukavien tapahtumien pihapiirissämme.
  10. Suunnitteletko jossain seuraavaa projektia?
Kyllä niitä jo on mielessä. Olen yhden idean hakemuksen lähettänyt Jyväskylän seurakunnallekin.
  11. Miten sinulla riittää energiaa olla monessa mukana?
Luonteeltani olen sellainen, että minulla pitää olla monta asiaa ja projektia käynnissä yhtä aikaa, jos aion saada jotain tehtyä. Parhaat ideat syntyvät pienessä paineessa.
  12. Jos sinulla olisi valta päättää, mitä asioita muuttaisit Jyväskylässä?
Muuttaisin pienyrittäjyyden verotusta.
  13. Millaisia haaveita sinulla on vielä yrittäjänä?
Pysyä terveenä.
  14. Kolme vinkkiä yrittäjäksi aikoville?
Kouluta ensin itsesi. Ota riskejä ja tiedostane. Älä panttaa kaikkea omaisuuttasi yrittäjyyteen, säästä perhe ja asuminen.
  15. Miten rentoudut?
Olemalla perheen kanssa jossain lomalla.
  16. Onko jokin Raamatun kohta puhutellut sinua?
YK-joukoissa ollessani ja lomaillessani Israelissa kävin useissa Raamatun mainituissa paikoissa. Itkumuuri ja veden päällä kävely olivat asioita, joita mietin useastikin.
- Käsityöläispihan avajaisia vietetään 30.9.

Pääkirjoitus

Arkoja aiheita

Politiikasta puhuminen on joissakin ympyröissä riskialtista. Eriävät poliittiset näkemykset voivat johtaa kahakkaan. Rahasta puhumista taas pidetään tahdittomana. Jos rahaa on, siitä kertominen on leuhkimista, rahan puutteesta puhuminen on valittamista. Seksistä nyt puhutaan paljonkin, mutta tosi puhe taitaa olla vähissä. Sitä paitsi seksistä puhuminen on sivistyneistön mielestä sivistymätöntä.

Voisi ajatella, että näitä puheenaiheita välttelemällä selviäisi ehjin nahoin useimmista tilanteista. Voi puhua turvallisesti säästä, julkisista palveluista ja julkkiksista. Ehkä lapsista, jos niitä on keskustelukumppanillakin. Entinen/nykyinen/toivottu parisuhde on suosittu puheenaihe etenkin aamuöiden baaripöydissä, mutta menee jo henkilökohtaisuuksiin.

Useimmat meistä ovat keskustelleet näistä aroistakin teemoista joskus jossain jonkun kanssa. Turpiinkaan ei ole välttämättä tullut. Mutta moniko on avautunut kaveriporukassa uskontoon liittyvistä ajatuksistaan? Ainaakaan, ellei ole julkisesti uskova. Suomessa usko on jotain niin henkilökohtaista, että tavallisen ihmisen voi olla vaikea puhua siitä.

Yhdelle usko on lapsuuden uskoa, toiselle vankkaa vakaumusta. Kolmannelle se on tukeva selkänöja arjessa, jonka olemassaoloa ei tarvitse kyseenalaistaa. Joukko seurakuntalaisia käy vaalimassa uskoaan jumalanpalveluksissa. Joku säännöllisesti, toinen satunnaisesti. Yhdelle hartauteen riittää yksityinen yhteys yläkertaan, toinen saa voimaa joukkohurmuksesta.

Uskonto voi yhdistää, mutta se voi myös erottaa. Se voi raastaa ja repiä ihmisiä, ihmissuhteita, kansoja ja kansakuntia. Viime päivien uutiset maailmalta muistuttavat, että toisenkin uskontoa sopisi edes hieman kunnioittaa. Siedämme tarpeen vaatiessa huonoakin huumoria sairaista, vammaisista ja kuolevista, onnettomuuksista ja epätoivosta. Huumori kuuluu uskontoonkin, mutta sen kanssa voi olla viisautta olla varovaisempi. Sankaruutta tavoittelevien sopii miettiä ennen asiaan ryhtymistään, mitä ajaa takaa ja mitä siitä seuraa. Edes yksi ajatus sille, onko rienaamisessa kyse ilmaisunvapaudesta vai onko se silkkaa tyhmyyttä.

Marjo Rönkvist

Ihmiset innostavat elokuvantekijä Mari Rantasilaa

On tärkeää innostua ihmisistä. Se edellyttää pysähtymistä ja ihmisten kuuntelemista. Yritän vaikuttaa ihmisistä, tutuistakin, ja nähdä heidät lasten silmin kuin ensimmäistä kertaa. Jos en kuuntele ihmisiä, luovuuteni sammuu.

Innostunut ihminen ei ole koskaan tyhmä eikä innostumisessa ole mitään naiivia. Kokemukseni mukaan kirkossa on ihmisiä, jotka osaavat kuunnella.
Ohjaaja, näyttelijä ja laulaja Mari Rantasila, Rauhan Tervehdys

Uskon kieltäminen on itsensä kieltämistä

Usko on järjen jatke, sisältäpäin nouseva voima. Se on uskoa tuntemattomaan. Uskon kieltäminen on itsensä kieltämistä, sen hengen kieltämistä, joka saa kaikki voimat liikkeelle.
Jorma Uotinen Sana-lehdessä

Facebookissa nähdään

Henki & elämä on siellä myös. Tykkää, keskustele ja kommentoi, anna meille juttuvinkkejä ja palautetta.

Sana ja musiikki vahvistuivat jumalanpalvelusuudistuksessa

Evankelis-luterilainen kirkkoeläkiinnijassajavälittää kristillisen uskonsisältöä, häuussillesukupolville Vaikkakirkonydinsanomaon muuttumaton, työtavaja-välineet muuttuvat kielenonoltava ymmärrettävää ja erilaisettyylypaletithuolellasuunniteltuja. Paikalleen ei voi jämähtää.

MARJA LEENA LUUKKONEN

Vuonna 1986 saatiin uusi virsikirja, 1992 ilmestyi uusi raamatunkäännös. Vuonna 2000 siirryttiin käyttämään uutta jumalanpalvelusjärjestystä, jota myös Jyväskylän alueen seurakunnat olivat kokeilemassa.

Messu-uudistusta on testattu 12 vuotta. Uudistuksessa vahvistettiin sanan osuutta ja lisättiin messussa luettavien Raamatun tekstien määrää. Messussa on mahdollista lukea neljä Raamatun tekstiä: psalmiteksti, Vanhan Testamentin teksti, Uuden Testamentin teksti ja evankeliumiteksti. Käytettävien tekstien määrä vaihtelee Jyväskylän seurakunnan jumalanpalveluksissa kolmesta neljään.

Jumalanpalveluksensa välmäsarjat uudistettiin ja niiden määrää lisättiin, ja musiikin osuutta messukavassa vahvistettiin. Samalla rohkaitiin seurakuntiamonipuolistamaan messun musiikkitarjontaa.

Vanhat liturgiset välmäsarjat heijastivat aikansa näkemystä siitä, miten kirkossa tuli "messuta".

– Uudistus sisälsi viisi erilaista välmäprofiilia, joissa käytettiin hyväksi kristikunnan vanhaa liturgista välmämistöä sekä luotiin kokonaan uusia, mm. anglikaaniseen perinteeseen ja suomalaisen kansansävelmistöön pohjautuvia sarjoja, kertoo Taulumäen kanttori Jukka Hassinen.

Jyväskylässä käytössä olevat välmäsarjat vaihtelevat alue seurakun-

nastajakirkostatoiseen. Alueet ovat itse valinneet, mitä välmäsarjaa halutaan käyttää. Uudistus on lisännyt messun muunkin musiikin moni-ilmeisyyttä. Virsiä ja hengellisiä laulujasovitetaan ja säestetään eritavoin ja eri-ikäisten seurakuntalaisten kuorot ja lauluryhmät tuovat vaihtelua.

– Uudistus on haastanut kanttorit kehittämään ja laajentamaan seurakunnan musiikkitoimintaa ja kutsu-

maan vapaaehtoisiamukaantoin-taan uusilla tavoilla, Hassinen arvioi. Säännölliset messut toteutetaan vuoden 2000 uudistuksen mukaisina. Niiden lisäksi on olemassa lukuisia erityismessuja, jotka rikastuttavat messukirjoa, kertoo Taulumäen kirkon pappi Tuomas Palola.

Jukka Hassisen mukaan erityismessujen "juju" on useimmiten totutusta poikkeavassa musiikissa.

Kokeilu kantaa hedelmää

Taulumäen kirkossa aloitettiin viimevuonna ensimmäisenä adventti-

Tuomas Palola rohkaisee pappia jättämään saamien lukemisen paperista.
KUVA: EMERIINA TUOMINEN

navuoden mittainen messukokeilu. Pääkirkon messu oli ollut tyyliltään korkeakirkollinen, ja nyt haluttiin lähteä madaltamaan kynnystä oikein kunnolla.

Messujärjestys noudattaa kuitenkin käsikirjan antamia valintamahdollisuuksia. Ainoastaan yhden rukouksen paikkaa muutettiin.

– Taulumäen kirkon alttarialue on kaukana penkeistä, kirkkosali on suuri, kuulijat jäävät kauas alttarista, Tuomas Palola kuvailee kirkkotilan haasteita.

Messukokeilun aloittamista vauhditti se, että kirkossakävijöiden määrä Jyväskylän seurakunnan pääkirkossa laski seurakuntien yhdistyttyä ja Kuokkalan kirkon valmistuttua. Perusjumalanpalvelukseensaattoisalistua nelisenkymmentä ihmistä.

Seurakuntauudistuksen toteutuksessa 2009 korostettiin sitä, että jumalanpalveluselämä toteutuu alue seurakunnissa ja alueiden jumalanpalveluselämälle annettiin piristysruiske.

Oli selvää, että kun pääkirkon vetovoima hiipui, jotakin oli tehtävä. Messu oli anonyymien messu, jossa kohtaamista ei tapahtunut.

Kokeilun tavoitteeksi otettiin ihmisten kohtaaminen. Papit tuli-

Hengissä

Sunnuntai 23.9. Pikkupääsiäinen

Ensimmäinen lukukappale Jes. 26: 12-14, 19
Herra, sinä valmistat meille rauhan. Myös se on sinun tekoasi, niin kuin kaikki mitä me olemme saaneet aikaan.
Herra, meidän Jumalamme, meitä ovat vallinneet toiset herrat, et sinä.
Nyt vain sinun nimesi on huulillamme.
He ovat kuolleet, eivät herää eloon, nuo mahtajat eivät nouse manalta, sillä sinä olet vaatinut heidät tiille ja tuhonnut heidät ja pyyhkinyt pois heidän muistonsa. Mutta sinun kuollessi heräävät eloon, heidän ruumiinsa nousevat ylös.
Tomuun vaipuneet, herättäkää ja riemuitkaa!
Sinun kimaltava aamukasteesi virvoittaa maan, ja niin maa palauttaa kuolleet elämään

Evankeliumi Joh. 5: 19-21
Jeesus sanoi juutalaisille:
»Totisesti, totisesti: ei Poika voi tehdä mitään omin neuvoin, hän tekee vain sitä, mitä näkee Isän tekevän. Mitä Isä tekee, sitä tekee myös Poika. Isä rakastaa Poikaa ja näyttää hänelle kaiken, mitä itse tekee. Hän näyttää Pojalle vielä suurempiakin tekoja, sellaisia, että hämmästyttää. Niin kuin Isä herättää kuolleet ja antaa heille elämän, niin antaa myös Poika elämän kenelle tahtoo.»

Käymään vain eikä olemaan

Voitko mennä ensi sunnuntaina kirkkoon ja toivottaa hyvää pääsiäistä?

"Nyt on pastori loman tarpeessa!", saattaisivat seurakuntalaiset aluksi ajatella, jos toivottaisiin sunnuntaina messun alussa hyvää pääsiäistä. Kun tarkkaan ajattelemme, niin ei se hassumpi tervehdys olisikaan. Koko jäljellä oleva aika maailman historiassa on näet pääsiäisen jälkeistä aikaa. Messussa laulamme "Me julistamme hänen kuolemaansa. Me todistamme hänen ylösnousemistaan. Me odotamme hänen tulemistaan kunniasa." Kristikunta viettää ikuista pääsiäistä jo nyt Jeesuksen sovituskuoleman tähden.

Miksi me emme 2000-luvulla saa "takaisin" menettämiämme ihmisiä, vaikkapa perheen lasta tai nuorta, vaikka kuinka rukoilimme? Miksi nyt ei tällaisia kuolleista herättämisiä ole?

Jumala on elämän ja kuoleman Herra. Hänen vallassaan on syntymämme ja kuolemamme. Tämä tulee ilmi selkeästi Vanhan ja Uuden testamentin ihme kertomuksissa. Jeesus ilmaisi jumalallisen voimansa herättämällä kuolleita. Meitä ei ole tarkoitettu elämään täällä maan päällä ikuisesti – "käymään vain tänne tullaan, eikä olemaan." Siksi me emme saa kuolleita läheisiämme tänne takaisin. Jeesus on voittanut kuoleman ja uskossa häneen meillä on ikuisen elämän ja se toivo, että saamme nähdä pois-

nukkuneet rakkaamme kerran taivaassa. Saamme heidät taivaassa takaisin.

Mikä sinua pyhäpäivän teksteissä liikuttaa? Mikä on tekstin kärki?

Miten herkästi me ihmiset pidämme saavutuksiamme omana ansionamme. Sunnuntain tekstit muistuttavat meille unohtelijoille jälleen kerran, että kaikki, mitä meillä on, on Jumalan armoa. Jesaja kirjoittaa, kuinka "...kaikki mitä olemme saaneet aikaan, ..on sinun tekoasi." Kiittämättömyys itsessä harmittaa. Se, että minut on pelastettu pelkästä armosta, tulisi nostattaa kiitollisuutta. Pelastus on kokonaan Jumalan työ. Tästä motivaatio ja voima kaikkeen hyvään ja ennen kaikkea, armollinen suhtautumisen lähimmäisiin.

Yhdessä päivän tekstiosuudessa sanotaan näin: "En tiedä, kumman valitsisin, olen kahden vaiheilla. Haluaisin lähteä täältä ja päästä Kristuksen luo, sillä se olisi kaikkein parasta. Mutta jos jään tähän elämään, siitä hyötyy tehtäväni."

Kenen puhetta tämä on? Mihin tilanteeseen tämä raamatunkohta liittyy?

Filippiäiskirjettä kirjoittaessaan ei ole ihme, että Paavali oli ns. "kahden vaiheilla", koska hän istui vankilassa. Paavali ei kylläkään sanallakaan valita oloistaan, päinvastoin hän kirjoittaa jaetta aiemmin (19) päi-

Osmo Väättäinen 23.9. Huhtasuon kirkossa klo 10 ja Halssilan kirkossa klo 12

vän tekstikohtaa: "Minulla on vatedeskin aihetta iloita, sillä tiedän, että teidän rukoustenne tähden ja Jeesuksen Kristuksen Hengen avulla tämä kaikki kääntyy parhaakseni."

Unohdammekin liian helposti, että elämä on tässä ja nyt?

Elämä ei ole leikkipallo satunnaisten voimien käsissä. Rakastava ja viisas ajatus on suunnitellut elämäni ja jokaista päivää ohjaavat taivaallisen Isän näkymättömät käsi-varret. Kuten lapsi kuuluu vanhemmilleen ja heidän vastuulleen joka hetki, niin Jumalan lapsi on jokahetkessä Jumalan huolenpidossa. Kirjeensä 4. luvussa Paavali kirjoittaa: "Älkää olko mistään huolissanne, vaan saat-takaa aina se, mitä tarvitsette, rukoillen, anoen ja kiittäen Jumalan tietoon. Silloin Jumalan rauha, joka ylittää kaiken ymmärryksen, varjelee teidän sydämenne ja ajatuksenne, niin että pysytte Jeesuksessa Kristuksessa."

Osmo Väättäinen

Köyhyys voi tulla yllättäen ja kenen tahansa osaksi

Moni uskoo, että köyhyys on itse aiheutettua. Julkinen keskustelu on kovaa ja syyllistävää. Puhutaan tuhlaamisesta, ajattelamattomuudesta, holtittomasta ylivelkaantumisesta, jopa leppoistelusta. Tämän päivän köyhyys

kuitenkin koskee tavallisia lapsiperheitä, joiden koulutetut, aktiiviset vanhemmat on saneerattu pois halvempien työntekijöiden tieltä. Suurin osa nykyisistä vähävaraisista on tavallisia ihmisiä, jotka

ovat vähävaraisia globaaleista syistä. Köyhyys voi tulla yllättäen ja se voi koskettaa yhtä hyvin entistä koneasentajaa kuin entistä toimitusjohtajaa.

Perheellinen yksityisyritystä Suomen Kuvalehdessä

Taivaallisia vieraita näköpiirissä

Toimittaja ja tietokirjailija Esko Miettinen kirjoitti kirjan kristillisestä enkeliperinteestä Suomessa. Miettinen paljastaa lukeneensa Lora Byrnen enkelikirjoja pienellä varauksella, mutta löytääkin niistä nyt ihan kristillistä opetusta.

Jumalanpalvelus uudistusmonipuolista jumalanpalvelusta musiikkia Ketinmäen kirkon 20-vuotisjuhlamessussa kulttuurimuunnassa nuortesityksiä. KUVA: JOUNI LÖYTÖLÄINEN/IL-FOTO

vat kirjaimellisesti kansakeskelle. Liturgia ja saarna eivät tule alttarilta, lukupulpetin takaa tai saarnatuolin korkeuksista, vaan liturgi ja saarnaaja tulevat seurakuntalaisen lähelle käytävälle tai jopa penkkiin.

– Kävijämäärä on alkutunnustelun jälkeen lähtenyt nousuun: messussa käy keskimäärin 60 ihmistä, Tuomas Palola iloitsee.

Kokeilumessussa esirukousoin heti alussa. Sen aikana voi liikkua, käydä kappelissa jättämässä esirukouspyynnön tai rukoilla siellä olevien esirukouspyyntöjen puolesta.

Kappelista pääsee myös alttarille rukoilemaan. Myös penkissä voi rukoilla hiljaa mielessään. Yhteisessä esirukouksessa sanoitetaan yhteisiä, yleisiä teemoja.

Yhteislauluja on monipuolistettu ja seurakunnan vapaaehtoisten osallistumismahdollisuuksia on lisätty. Kanttorin lisäksi mukana on ollut seurakunnan nuorisomusiikkosekän vapaaehtoisia, usein nuoria aikuisia, soittamassa ja laulamassa. Virsikirjan lisäksi messussa käytetään messulaulukirjoja ja urkujen lisäksi pianoa, kitaraa ja muita akustisia soittimia.

Tarvittaessa käytetään äänentoistoa. – Musiikkiavustajaksi voilmoittautua Taulumäen kotisivuilla tai Suurella sydämellä – sivuston kautta, kanttori Hassinen muistuttaa.

Taulumäellä pidetään monia erityisjumalanpalveluksia ja juhlia, joihin voi osallistua kerralla jopa 800-900 ihmistä. Tämä nostaa kirkon kävijämäärien keskiarvoja.

Kolmenlainen vastaanotto

Messukokeilun vastaanottoon ollut kolmenlainen: osa pitää, osa ei, ja

on jäänyt messustapois. Osalle messun muoto on yhdentekevä ja he osallistuvat siihen jokatapauksessa, Palola summaa Taulumäen kirkon messu-uudistuksen tähänastiset kokemukset.

Taulumäen kirkon pitkäaikainen tuntio, pian eläköityvä Outi Lampinen vahvistaa Palolan huomion koelua koskevien mielipiteiden ja kaantumisesta.

– Henkilökohtaisesti olisin pärjännyt hyvin ilman messu-uudistusta, joka on lisännyt toimittavan henkilökunnan määrää tuntuvasti. Kokonai-

suus tietysti ratkaisee, ja se on aina monen tekijän summa. Soisin, etteivät saarnat olisi liian teoreettisia, mutta eivät toisaalta liian karismaattisia, Lampinen toteaa.

Suosittu papitvetävät messutyypistä riippumatta väkeä hyvin.

Onko saarna kriisissä?

Luterilaisen kirkon saarnan kriisistä on puhuttu paljon. Onko se totta vai tarua?

– Totta se on. Me emme osaa saarnata ja syy löytyy pappien koulutuksesta, Tuomas Palola toteaa suorauksaisesti.

Pappiskoulutus tuottaa Palolan mielestä hyviä luennonsijoita, mutta huonoja saarnaajia. Omakohtainen tuntuma Raamattuun on monella hakuksessa.

– On terveellistä kysellä, olemmeko me papit erkaantuneet elämän todellisuudesta. Onko usko meille jotakin ei-henkilökohtaista, Palola pohtii itse kriittisesti.

Hän muistuttaa, että saarna ei saa olla puhetta Jumalasta, vaan Jumalan puhetta ihmiselle. Vaikka papin esitelmä olisi kuinka hieno tahansa, mennään väärään suuntaan, jossin ei kuulu Jumalan ääni. Siinä on koko saarnan ongelmapätkäkin kuussa.

Välistä sananselityksestä saattaa puuttua siltä nykyhetken, jolloin se ei tavoita kuulijaa. Toisaalta saarnatekstin opetuksen ymmärtäminen vaatii saarnaajaa avaamaan tilanteen, jossa sana on annettu.

Hienosti sanottuna kontekstia ei saa unohtaa, koska se voi johtaa virheellisiin tulkintoihin.

Tuomas Palola rohkaisee pappeja jättämään saarnojen lukemisen paperista. Pappi voisi pitää mukanaan vain avainsanojen luettelon, josta saarna sitten nousee vapaasti muotollen.

Silloin pyhien tekstien viesti alkaisi lässä saarnaajassaitessaan, paperin makujäisipoisjasyntyisi elävyyhteys seurakuntalaisiin

Kävijät ovat messuun tyytyväisiä

Kirkon tutkimuskeskustekiviiden seurakunnan messukävijöille kyselytutkimuksen kymmenen vuotta messu-uudistuksen jälkeen eli vuoden 2010 lopussa. Peräti 92 prosenttia koki tutkitun jumalanpalveluksen olevan sellainen kuin sen pitääkin olla. Kriittikin määrä oli pieni.

MARJA LEENA LUUKKONEN

Kyselyyn vastanneista 81 prosenttia oli sellaisia, jotka käyvät messussa useita kertoja vuodessa, lähes viikoittain kävijöitä eli superaktiiveja oli 38 prosenttia. Naisia oli enemmistö, miehiä kävijöistä vain reilu neljännes. Rippikouluikäisiä ja isosikäisiä (16-20-vuotiaita) osallistujia oli molempia 10 prosenttia, nuoria aikuisia (19-35 v.) kuusi prosenttia, 36-45-

vuotiaita 15 prosenttia ja 51-65-vuotiaita 27 prosenttia.

Yli 65-vuotiaita messuvieraita oli eniten eli kolmannes kaikista kävijöistä. Messukävijöiden ikärakenne vaatii jatkossa lisää huomiota.

Tutkimuksen mukaan messusta haetaan ennen kaikkea tunnekokemuksia, joita kiireisen arjen keskellä on vaikea löytää. Messulta odotetaan rauhaa, lepoa, hiljentymistä, voimaa ja tukea alkavaan viikkoon sekä uskon vahvistusta.

Laatuodotukset täyttyivät

Messutärkeimmät laatuodotukset koskivat papin puhekuuluvuutta, ymmärrettävää, selkeää kieltä ja sitä, että papin on itsensä uskottava siihen mitä hän puhuu. Kiireettömyys, messun huolellinen valmistelu ja seurakuntalaisten kohtaaminen hy-

väksvästi ja armollisesti olivat laatuodotusten kärjessä. Tutkituista joka kolmannen osallistumiseen vaikutti se, kuka pappi on toimitusvuorossa, ystävän tai aviopuolison vaikutusta oli 40 prosentille. Elämän koetelemukset saavat kirkkoonylipuolet vastanneista. Lähes kolmannekselle kirkkokahveilla on vaikutusta jumalanpalvelukseen lähtemiseen.

Peräti 92 prosenttia koki tutkitun jumalanpalveluksen sellaiseksi kuin sen tuleekin olla. Laatuodotukset täyttyivät reilustalvasta osallistuneista.

Tyytymättömät jäävät kotiin

Kriittikkiä osallistujat antoivat varsin vähän. Ne, jotka kirkkoon yleensä tulevat, ovat tyytyväisiä messunmuotoon. Tyytymättömät jättävät tulematta. Sunnuntiaamun kello 10

messuajankohta sai tutkimuksessa kritiikkiä jonkin verran. Seurakuntalaiset halusivat kirkossa laulettavan vanhaa ja tuttua, kun taas kirkon työntekijät kaipaavat musiikin monipuolistamista. Varsin moni valitti lasten melusta, mikä laittaa kysymään, ovat kolapset oikeasti tervetulleita kirkkoon.

Hankekoordinaattori Timo-Matti Haapiainen Kirkkohallituksesta toteaa, että Suomen seurakunnilla on hyvät valmiudet ja traditio jatkaa jumalanpalveluksen kehittämistä nyt ja tulevaisuudessa.

– Vuoden 2000 uudistus vahvisti selvästi yhteisöllisyyttä ja messun monialaisuutta. Mutta jos uusittuja messukaavoja käytetään ilman tekstiä taake menemistä, juurevuus puuttuu. Sen havainnon olemme tehneet, että messu-uudistaminen ja kehittäminen on pitkäjänteistä työtä, joka ei pääty koskaan.

Kirkon tutkimuskeskustekiviiden seurakunnan messukävijöille kyselytutkimuksen kymmenen vuotta messu-uudistuksen jälkeen eli vuoden 2010 lopussa. Peräti 92 prosenttia koki tutkitun jumalanpalveluksen olevan sellainen kuin sen pitääkin olla. Kriittikin määrä oli pieni.

Hautausmaat valmistautuvat syksyyn ja talven tuloon

Syyskuun viimeisellä viikolla ryhdytään poistamaan kukkia seurakunnan hoitoon annetuilla haudoilla. Tämän jälkeen hoitohaudoilte tehdään kukkapenkkin kunnostuksia ensi kevättä silmällä pitäen.

Omaiset voivat tehdä hoitokauden jälkeen omalla hoidolla oleville haudoille syyskanervien ja muiden koristekasvien istutusta sekä hautojen havutusta.

Lokakuun alkupuolella yöpakkasten todennäköisyys kasvaa, jolloin hautausmaiden vesiputkistot tyhjennetään jakastelupisteetsuljetaan.

Lokakuu on hautausmaiden loppusiivouksen aikaa ja hoitokausi päättyy lehtien harvointiin. Hautausmaillle palkkattujen kausityöntekijöiden työsuhte kestää lokakuun loppuun asti.

Naisten Pankin hyväksi Gaalanen ja konsertti

Lauantaina 6.10. klo 18 alkava Gaalanen vie 70-luvun tunnelmiin. Muistathan isot kaulukset, pitkät hiukset, Abban, Sladen, David Bowien, Taiskan? Gaalanen käynnistyy Rantasipi Laajavuoressa klo 18. Luvassa on cocktailbuffet, musiikkia ja tanssia 70-luvun tyyliin, tietovisa ja arpajaiset. Illan juontaa Osmo Polas. Paras asu palkitaan.

Ilmoittautuminen 21.9. mennessä sähköpostilla paivi.seppa@elisanet.fi Osallistumismaksu 60 euroa maksetaan Naisten Pankin tilille FI 73 1715 3500 0030 07. Viitteeksi Gaalanen ja osallistujan nimi/nimet. Tapahtuma on K-18. Maksu sisältää ohjelman, buffetin ja kaksi lasia viiniä.

Klassista pappilassa

Sunnuntaina 7.10. klo 14 Vanhassa pappilassakuullaan Spiegelim Spiegel-konsertti. Elina Kangas (sello) ja Katriina Hirvelä (piano) konsertoivat Naisten Pankin hyväksi. Luvassa on klassista musiikkia. Käsi ohjelma ja kahvit 10 euroa.

Vuoden varainhankkija

Naisten Pankille on myönnetty vuoden 2012 varainhankkija -palkinto.

Valinnan teki Vastuullinen Lahjoittaminen ry.

Kuluneen vuoden aikana Naisten Pankin vapaaehtoiset ovat järjestäneet 30 paikkakunnalla ympäri Suomea yli 500 tapahtumaa, joilla on kerätty satoja tuhansia euroja kehitysmaiden naisten tukemiseksi, raati perusteli myöntämäänsä palkintoa.

Palkintoraadin mukaan Naisten Pankki on verkosto, johon halutaan mukaan, jossa saa toteuttaa itseään ja josta saa rikkautta omaankin elämään.

Nimikilpailu: Ehdota nimeä uudelle paikalle

Jyväskylän seurakunta remontoii parhaillaan Asema-aukiolle tilaa, jossa käynnistyy loppusyksystä muunmuassa diakoniatyön, erityisnuorisotyön ja vammaistyön toimintaa. Lisäksi viikonloppuisin tiloissa järjestetään muunmuassa vapaaehtoisten koulutusta ja sitä voidaan myös vuokrata pieniä perhejuhla (lähinnä kasteita, rippijuhla tai muistotilaisuuksia) varten. Ehdotauudelle seurakunnantilalle

nimeä. Seurakunta haluaa luopua lähimmäisen kammari -nimestä ja löytää vuoteen 2012 jakaupunkiympäristöön sopivamman nimen.

Nimen valitsee raati, johon kuuluvat Raimo Laine (vt. YSP:n johtaja), Jukka Rantanen (tilan toiminnasta vastaava diakoniatyöntekijä), Heini Lekander (Diakoniatyöalasihteeri), Petri Grönholm (erityisnuorisotyöntekijä), Marjo Rönnkvist (viestintäpäällikkö) ja Armas Laatinen (YSP:n

johtokunnan puheenjohtaja).

Voittaneiden ehdotus palkitaan lahjakortilla Laajavuoren kylpylään. Kaikkien osallistuneiden kesken arvotaan kolme kirjapalkintoa.

Lähetä nimiehdotus sähköpostilla 10.10.2012 mennessä osoitteeseen heini.lekander@evl.fi taiteksiviestinä numeron 050 521 5416. Liitä mukaan nimesijapuhelinnumerosi.

Sähköpostin otsikoksi voit laittaa "nimikilpailu".

Tutustu vapaaehtoisuuteen Tourujen Yössä

Lauantaina 29.9. ensimmäistä kertaa järjestettävä, yhteisöllinen kulttuuritapahtuma Tourujen Yö tarjoaa erilaista ohjelmaa kaikenikäisille.

Etsitkö tekemistä, ystäviä, uusia kokemuksia? Haluatko olla avuksi ja hyödyksi? Tourujen Yön Vapaaehtoisiksi-messuillaklo 10-14 pääset tutustumaan vapaaehtoistoiminnan monipuolisiin mahdollisuuksiin. Tarjolla olevia vapaaehtoistoiminnan paikkoja esittelevät järjestöt, seurakunta sekä Jyväskylän kaupunki.

Saat perustietoa vapaaehtoisena toimimisesta ja tapaat jo toiminnassamukana olevia vapaaehtoisia. Voit myös saada henkilökohtaista neuvontaa juurissin ullesopivan vapaaehtoistoiminnan tehtävien etsimisessä. Muutos syntyy pienistä teoista!

Seurakunnan messuosaston teemana on palveluoperaatio Saapas. Vapaaehtoisiksi-messut Kansalaistoinnankeskus Matarassa, Matarankatu 6, 29.9. klo 10 - 14.

Tourujen yö ja Vapaaehtoisiksi-messut ovat 21.-30.9. järjestettävää Valon kaupunki -tapahtumaa.

Eija Vilpas ja Jarmo Mäkinen ovat esittäneet näytelmää kirkkoissa eri puolilla Suomea.

Rakastatko vielä?

Mikset säköksänsä onnut? Sitä hetkellä monessa kodissa enemmirtä myöhemmin niin myöskin näytelmässä Rakastatko vielä.

Näytelmä kertoo parisuhteen haasteista, karikoista ja mahdollisuuksista. Päähenkilöt Liisa ja Pentti palaavat 25-vuotishäämatkallaan vihkirkkoonsa. Siellä vaiettu ja asioita sanotaan vihdoin ääneen. Se puhdistaa, muttatekeemyöskipeää. Käsi kirjoittaja on saanut osuvasti ja luontevasti mukaan tukun avioliiton kuuluvia arjen juttuja. Niiden ansiosta parisuhteessa eläviä samastuvat tarinaan. Lähestymistapa on sopivasti arjen makuinen.

Eija Vilpas ja Jarmo Mäkinen esittävät Anna-Mari Kaskisen käsikirjoittaman ja ohjaaman näytelmän Keltinmäen kirkossa sunnuntaina 7.10. klo 14.

Soita ja auta Syyrian sodan uhreja.
0600-11700 (20,28 e) Kirkon ulkomaanapu

Löydä vuokratotisi.

www.vvo.fi

VVO

Yksi elämä. Asu se hyvin.

VVO-kotikeskus
Väinönkatu 15
40100 Jyväskylä
puh. 020 508 4160
jyvaskyla@vvo.fi

Mikeva Oy:n Ruusakoti

Jyväskylän Palokassa tarjoaa hoivaa ja huolenpitoa ympärivuorokautisesti vanhuksille ja kehitysvammaisille.

Vapaita paikkoja voi tiedustella
Vastaava ohjaaja Ruut Savonmäki puh. 044 780 0545

www.mikeva.fi

EROSTA EHEÄKSI®

Sopeutumisvalmennuskurssit 50+-ikäisenä eron kokeneille (eronnut avio- tai avioliitosta)

Tule kokemaan vertaisryhmän tuki kokeneiden kouluttajien ohjauksella.

Kurssit	1.-5.10.2012	Kangasala
	27.11.-1.12.2012	Salon
	26.2.-2.3.2013	Salon
	13.-17.5.2013	Rovaniemi

Hinta 110 euroa (sis. ohjelman, majoituksen ja ruuat)

Tiedustelut

(09) 7257 1177 tai satu.tommola@elakeliitto.fi

Eläkeliitto ry, Kalevankatu 61, 00180 Helsinki

www.elakeliitto.fi

Pulliasyntytiimiyönä Korpilahden alue-seurakunnan diakoniatalkoissa. Ensimmäisessä iltoilla tapaamisessa olivat mukana muun muassa Kyllikki Liikola, diakonissa Kirsi Lepoaho, Marjo Kangasjärvelä ja Paula Tikanniemi. KUVA: TIINA LAMMINAHO

mutta joukkoon mahtui uusiakin tulijoita.

– Olen tehnyt muuta vapaaehtoistyötä, esimerkiksi käynyt katsomassa vanhuksia, mutta seurakunnan toiminnassa olen ollut. En edes tiennyt, että tällaiseen toimintaan voi tulla mukaan, Kyllikki Liikola kertoo.

Marjo Kangasjärvelä on toiminut

Tällaiselle toiminnalle tuntui olevan kysyntää. Nyt uudetkin ihmiset ovat kyselleet, mitä he voisivat tehdä.

kirkkoväertinä muutaman vuoden, mutta halusi nyt tehdä muutakin.

– Kun Kirsi kertoi, mitä kaikkea voi tehdä, tuntui, että haluan mukaan kaikkeen, Kangasjärvelä toteaa.

Paula Tikanniemi taas kertoo tulleensa mukaan sosiaalisten suhteiden vuoksi.

– Kun mieheni kuoli, tunsin itseni yksinäiseksi. Olen kuitenkin sosiaalinen luonne ja tykkään olla ihmisten kanssa. Seurakunnan vapaaehtoistoiminnasta olen etsinyt uutta sisältöä elämäni, Tikanniemi sanoo.

– Täytyy sanoa, etten minä aivan pyyteettömästi vapaaehtoistyötä tee, vaan saantästä itsekintodella paljon, vuosia seurakunnan toiminnassa mukana ollut Marja-Liisa Kolula puolestaan toteaa.

Korpilahden alue-seurakunnan toiminnassa on mukana kymmeniä vapaaehtoisia, pelkästä äidinkiänsä heitä on nelisenkymmentä. Lokakuussa uusille halukkaille on vapaaehtoistyön koulutuspäivä. Diakoniatalkoita pidetään torstaisin, aina kuukauden alkupuolella.

– Mukaan mahtuu enemmänkin leipojia, Kirsi Lepoaho vinkkaa.

Pullatalkoissa maistuvaa jälkeä

– Nyteikyllä toteutunut vanha sanonta monestakokista pullathan ovat mahtavia, totesivat talkoolaiset Korpilahden seurakuntatalon keittiössä leivontailtapäivän päätteeksi.

TIINA LAMMINAHO

Pullaa leivottiin vapaaehtoisvoimin diakonian tilaisuuksiin. Leivontatalkoita on tarkoitus pitää kerran kuukaudessa. Tuotokset laitetaan pakastimeen ja tuodaan tarjolle esimerkiksi palvelupäivään tai näkö- ja kuulovammaisten kerhoon.

– Aloitimme pullanleivonnalla, mutta voimme leipoa muutakin, mitä vain mukana olijat haluavat. Ehkä teemme ainakin joulun aikaan torttuja, Korpilahden alue-seurakunnan diakonissa Kirsi Lepoaho kertoo.

– Eikä aina välttämättä tarvitse leipoa; voimme vaikkapa askarrella joltain myyjäisiin, jos porukka innostuu sellaisesta.

Lepoahon mukaan leipominen sinänsä on tuttua diakoniatyössä mukana oleville vapaaehtoisille, esimerkiksi vappuna on paistettu satoja munkkeja yhteisvastuukeräyksen hyväksi.

– Uutta sen sijaan on, että kokoonnumme leipomaan säännöllisesti, joka kuukausi.

Kahden litran taikinasta syntyneitä pullia.

sesti, joka kuukausi.

– Tällaiselle vapaaehtoistoiminnalle tuntui olevan kysyntää. Meillä on paljon ihmisiä monenlaisessa vapaaehtoistoiminnassa, muttanu uudetkin ihmiset ovat kyselleet, mitä he voisivat tehdä. Tällaiseen ryhmään on helppo tulla mukaan milloin vain, eli joka kuukausi ei ole pakko olla mukana.

Hyvää mieltä ja seuraa

Ensimmäisessä leivontailtapäivässä oli kuusi innokasta leipuria. Suuri osa naisista on ollut jo vuosia mukana seurakunnan vapaaehtoistyössä,

TEKSTARITUPU

TUPU vastaa tyttöjen ja poikien kysymyksiin. Voit tekstata milloin vain normaalin tekstiviestinhinnalla. Viesteihin vastataan koulupäivinä.

040-132 6010

Jalkahoidot, hieronnat ja lahjakortit
Hierontapiste Iisopista,
Liisa Nipuli
Kauppakatu 28 A 54
050 362 27 44

HIEROJA - KUPPARI

JALKOJEN HOIDON AMMATTI-TUTKINNON SUORITTANUT
Sirkku Lahtinen
Väinönkatu 7 A 4
Puh. 615 220, 0400-647 547

KOTIPALVELU HYMY

Apua arjen askareisiin!
• Kotisiivoukset • toimisto- ja muuttosiivoukset • Ikkunoiden pesut
Puh. 040 571 4416
www.kotipalveluhymy.fi

JOULU TALLINNASSA
3 pv : lähtö 24.12.
4 pv : lähtö 23.12.
5 pv : lähtö 23.12.
alk/hlö Metropol***-/ Central***
3 pv ..... **99€**
4 pv ..... **124€**
5 pv ..... **144€**
Valittavanasi on useita hotelleja sekä hotellimatka jouluilallisella!

TUKHOLMAAN SILJALLA
3 pv, 23.-25.12. tai 24.-26.12.
alk/hlö/B-lk (ClubOne-kortilla) **174€**
Hinta sis. risteily, aamiaisen, 2x buffet, brunssi.
TALLINNAAN BALTIC PRINCESSILLÄ
3 pv, 24.-26.12.
alk/hlö/B4 (ClubOne-kortilla) **38€**

JOULUKSI RIIKAAN
5 pv, 23.-27.12. bussi/laiva **229€**
alk/hlö
Hinta sis. laivamatkat, kuljetukset Tallinna-Riika, hotellimajoitus 2hh aamiaisiin.
VIHULAN KARTANOJOULU
4 pv, 23.-26.12. **249€**
alk/hlö
Hinta sis. laivamatkat, kuljetukset Tallinna-Vihula, majoitus 2hh aamiaisiin, jouluilallinen.

JOULU KYLPYLÄSSÄ
Lähde Tallinnaan, Haapsaluun, Saarenmaalle, Pärnuun, Laulasmaalle tai Rakvereen ja vietä kiireetön joulu kylpylässä.
5 pv su 23. - to 27.12. **179€**
alk/hlö/Pärnu **254€**
alk/hlö/Tallinna

VILNA, 4 pv
23.12. (lento) **509€**
BRATISLAVA, 4 pv
23.12. (lento) **899€**
BUDAPEST, 4 pv
23.12. (lento) **899€**
BARCELONA, 5 pv
23.12. (lento) **1049€**

Kysy edullisia liityntäkuljetuksia satamaan risteilyille ja Baltian matkoille. Lennot Helsingistä. Kaikki joulumatkamme matkapaajat.fi/joulu

MATKAPAJAT
JYVÄSKYLÄ, Puistokatu 2/Kolmikulma • jyvaskyla@matkapaajat.fi

Myyntipalvelu: 010 2323 200
ma-ke 8-19, to-pe 8-17, su 10-14.30

Puhelut 8,21 snt/puh + 2snt/min /matkapuhelimesta + 14,9 snt/min.
Palvelumaksu 0€/netistä varattaessa, muutoin 10€ • Hinnat ovat alk-hintoja /hlö • Alk-hintaa ei kaikilla lähdöillä. KUVI4808/04/MJM/SMAL 109395

VARAA 24h:
matkapaajat.fi
-palvelumaksu 0€

Paha ei piilottamalla parane

Ihminen ei voivastustaa osallisuuttaan pahuuteen tai joutumista pahuuden uhriksi. Matonalle lakaisu on väärä keinopahuutta vastaan. Tohtoriksi väitellyt Jussi Koivisto toivoo terävämpää pahan teologiaa kirkkoon.

KAARINA HEISKANEN

Määrätietoinen asemies kiipeää talonkatolle ja alkaa ampua pahaa aavistamattomia jalankulkijoita. Kadulla on täysi kaaos.

Kun tilanne on ohi, alkaa arvailu ja kysely. Ampujan kaverit todistelevat, että ei siinä mitään poikkeavaa huomattu – mitä nyt äkki-paisuutta välillä ilmeni.

Asiantuntijat kaivelevat mahdollisia syitä: koulukiusattu hän oli vai porukoista syrjäytynyt yksin nyhöttäjä ja väkivaltaisten pelien suurkuluttaja? Oliko taustalla onneton lapsuus, väkivaltaiset päihdevanhemmat? Taloudelliset ongelmat kokaatuivat päälle, uhkasiko eroseurustelukumppanista, oliko opiskelussa tullut seinä eteen? Tai kenties vastaus löytyisi poikkeavasta aivokemiasta?

Lintukotolaisten hämmästyksen suuri. Eihän tällaista pitänyt tapahtua pohjoismaisessa hyvinvointivaltiossa, jossa on viritelty taloudellisia ja sosiaalisia turvaverkkoja.

Pastori ja tutkija Jussi Koivisto ei ole hämmästynyt. Hänen mukaansa pahuuden teema on aina ajankohtainen. Ulkoiset seikat voivat ehkäistä mutta eivät poista pahuutta.

– Hyvinvointi ei pysty uudistamaan ihmismielteä eikä pesemään pahuutta pois. Olemme eläneet utopiassa, joka ei ollut kaanotta. Kehityksen keskellä olemme unohtaneet pahuuden ulottuvuuden.

Jussi Koiviston tuore väitöskirja käsittelee Martti Lutherin näkemystä väistämättömästä pahasta uskonpuhdistajan raamatuntulkinnassa ja teologiassa.

– Lutherin teoksissa toistuu ajatus, että ihmiset ja muut luodut eivät voi vastustaa osallisuuttaan pahuuteen tai joutumista pahuuden uhriksi, Koivisto kiteyttää väistämättömän pahan idean.

Kouluampumiset, perhesurmat ja Norjan joukkosurma eivät inspiroineet Koiviston tutkimuskohteen valintaa, vaan hänen päätyisi siihen tutkittuaan ensin toivoa Lutherin ajattelussa.

Toivon vastakohdat pahuus ja kärsimys alkivat vaatia selvittämistä.

Terävämpää puhetta pahasta

Yllättävät väkivallanteot nostavat pahan esille ja otsikoihin, mutta teologian näkökulmasta niissä ei ole mitään uutta. Emme vain ole osanneet varautua siihen, että paha voi tulla kotinurkan takaa. Koivisto perää kirkkoon terävämpää pahan teologiaa ja sen esilläpitoa.

– Kirkon tehtävä on puhua pahuudesta ja synnistä, sen ei pidä lähteä mukaan vallitsevaan ilmapiiriin, jossa ei puhuta ikävistä asioista.

Samana on peräänkuuluttanut Chesterin piispa Michael Boughan Christian Today-lehdessä. Hänen mukaansa kirkko ei ole onnistunut valmistamaan ihmisiä kärsimyksiin.

– Parana misrukouksia tärkeämpää on rukoilla ihmisten kanssa pahan ja kärsimyksen keskellä, Boughan opasti.

Lutherin mukaan kaikki tapahtuu väistä-

”Luterilaisen teologian vahvuus on, että se auttaa puhumaan ikävistä asioista ja elämään vastoin-käymisten kanssa.”

mättä kaikkivaltiaan Jumalan luomassa maailmassa, ja ihmisen valinnanvapaus on vain näennäistä. Myös pahuus on väistämätöntä langenneessa maailmassa. Tämän näkymyksen muassa siinä, että jokainen ihminen on syntynyt syntymänsä syntisenä ihmisenä. Samoin esimerkiksi ahdistukset, kärsimys ja väärät mielikuvat Jumalasta ovat väistämätön osa ihmiselämää.

Jumalakin pystyy ohjaamaan pahuutta ihmisten hyväksi ja omaksi kunniaakseen. Samoin Jumalaniinhalutessaan voi vapauttaa ihmisen pahuuden kierteestä esimerkiksi julistetun Jumalan sanan ja sakramenttien kautta. Lutherin mukaan ihmisen tehtävä on taistella pahuutta vastaan Jumalan avulla.

– Luterilaisen teologian vahvuus on, että se auttaa puhumaan ikävistä asioista ja elämään vastoinkäymisten kanssa, Koivisto summaa.

Paha on arkista

Jussi Koivisto uskoo persoonalliseen Pahaan mutta ei millään Manaaja-meiningillä.

– Se on aika arkipäiväinen asia; se ajaa ja ohjaa ihmistä itsekkyteen ja itsekäisiin valintoihin, joskus myöskin tuhoisiin valintoihin. Saatana on Jumalan haastaja vastustaja. Jostainsyystä Jumala sallii Saatanan haastaa itsensä ja ihmisen elämän. Samanveroisia he eivät kuitenkaan ole. Pahalla ei ole viimeistä sanaa Jumalan luomassa maailmassa.

Syntiinlankeemusmyytti kertoo, miksi olen sellainen kuin olen. Pahuus kiemurteli maailmaan jollain tavalla.

– Me olemme kaikki siitä osallisia ja sen kanssa on vain eletävä. Voimme vastustaa pahaa turvautumalla yhteiseen uskoon.

Pahaa vastaan voi taistella

Jussi Koivisto toteaa – samoin kuin Luther ja muun muassa natsirikollisiin perehtynyt juutalaisfilosofi Hannah Arendt – että paha on arkista. Pahaa vastaan voi myös taistella arkisin keinoin: tarkkailemalla omaa käytöstään ja omia valintojaan.

– Pahuutta on, kun ihminen valitsee, että toimii itsekästä eikä yhteisen edun hyväksi.

Sorrumme usein ”salonkikelpoiseen” pahaan eliteemme huomaamattammitsekkäitä valintoja ja pakoilemme vastuuta. Ihminen on kekseliäs selittämään pahan ja itsek-

Hyvän ja pahan teemat ovat populaarikulttuurin käyttöainetta.

kään hyväksi ja tarpeelliseksi, vaikkapa tyyliin ”näinhän kaikki muutkin tekevät” ja ”kyllä minä niitä veroja ihan tarpeeksi muutenkin maksan”.

– Se on maan tapa. Kansalaisuushyve on kadonnut. Kansalaisuushyvettä pitäisi ruokkia omilla valinnoillaan ja toiminnoillaan.

Arjen valintojen lisäksi Jussi Koivisto on varma, että pahaa vastaan pitää käydä myös hengellisin aseina.

– Mystinen puoliauttaa taistelussa. Varjele ja ruokihengellistä elämää! Kirkossa saatsaarnasta, ehtoollisista ja virstistä voimaa siihen, samoin rukouksesta ja Raamatun lukemisesta. Näistä kaikista saa voimaa siihen, että kasvaa paremmaksi ihmiseksi.

– Vain Jumalan pystyy ehättämään ja vapauttamaan ihmisen pahuuden muodoista.

Äärihyvä ja ääripaha kiehtovat

KAARINA HEISKANEN

Miksi meitä ihmisiä kiinnostavat äärihyvät – eksoottiset pylväspyhymykset, pyyteettömät äitit, resat ja guruumat – jatoisaalta ääripahat tyyppit? Jussi Koivistolla on selitys tälle.

– Ihminen on hyvän ja pahan taistelulentä. Me tiedostamme, että olemme osin pahoja, osin hyviä, ja käymme koko elämämme ajan sitä taistelua.

Samasta syystä hyvän ja pahan teemat ovat populaarikulttuurin käyttöainetta. Mitkä ovat

tutkijan mielestä ”ikonisia” hyvän ja pahan taistelua kuvaavia elokuvia?

– Minulla on vähän miehinen elokuvamaku, Koivisto hymähtää ja luettelee sitten elokuvia.

– Itselleni ovat siinä lajissa klassikoita Mel Gibsonin ohjaamat Passion of the Christ sekä Brave Heart – Taipumaton, joka kertoo skotlantilaisen vapaustaistelijan vastarinnasta. Samoin Clint Eastwoodin ohjaamat lätkkärin liikkuvatsamassa maailmassa. Myös uusimman Batmanin aion käydä katsomassa.

Populaarikulttuurissa hyvän ja pahan käsit-

”Sortoa vastustavat sankarit ovat pudonneet pois jalustalta vajavaisiksi hahmoiksi.”

telytapa on viime aikoina muuttunut. Niin hyvikset kuin pahikset ovat nyt kääntäneet pari pykälää ääriajennoista kohti moraalien harmaata aluetta. Asetelmat ovat siis monimutkaistuneet.

– Hyvän ja pahan taistelu on muuttunut, siirtynyt realistisemmalle tasolle. Sitä käydään sankareidenkin sisäisessä elämässä. Sankarit ovat pudonneet pois jalustalta vajavaisiksi hahmoiksi. Sortoa vastustava sankarikin voi olla epätäydellinen.

Tämä haastattelu tehtiin heinäkuussa, Batman-ensi-iltaa odotellessa. Haastattelun päätyttyä suljin puhelimen ja avasin netin uutis sivuston. Siellä kerrottiin samaisen elokuvan ensi-illassa Coloradossa sattuneesta ampumistapauksesta. Hyytävää.

ettahyviksetjapahiksetovatnykyäänmoniulotteisempiaHyvänjapahantaistelunäkyysankarinkinsisäisessäelämässäBatmaninrohmonkehittyminenonsiitäesimerkki-pohtiJussiKoivistoKUMAVYÖNRIITARINPALUU-ELOKUVASTA/WARNERBROS

Saatana saapui salonkiin

KAARINA HEISKANEN

Martti Lutherin pahuuskäsityksistä tohtoriksi väitellyt Jussi Koivisto puhuu salonkikelpoisesta pahasta. Siitä, jota puolustellaan, että niinhän kaikki muutkin tekevät tai että eihän tästä mitään haittaa kenellekään ole. Siitä pahasta, jolta on helppo sulkea silmät. Syödään vaan tätä halpissuklaata, jonka kaakaopapuja lapsiorjat ovat poimineet. Näppärä on tämä uusi läppäri, joka on tehty hikipajassa. Kiva ostaa halvalla uudet syyssekonkiinsopivat farkut, joita ne siellä kaukana Aasiassa ompelevat ahkerasti naurettavan halvalla.

Yksi tapa olla näkemättä pahaa on kieltää sen olemassaolo – tämä meidän systeemi on niin hyvä ja täydellinen, että paha ei tänne mahdu. Sitä kuvaa Mihail Bulgakovin kirjan Saatanasaapuu Moskovaan kohtaus, jossa itse pääpaholaisen outo seurue järjestää sirkusessa rahanjaon. Esiintyjät heittelevät seteleitä yleisölle, joka menee täysin sekaisin; ihmiset survovat ja talloivat toisiaan seteleitä kahmissaan. Lopulta he päätyvät kadulle alusvaatteissaan ja leyhyttelevät almanakanlehtiä, jotka silmänkääntäjäolisaanut näyttämään seteleiltä.

Tarina sensuroitiin 1930-luvulla valmistuneesta mutta 1960-luvulla ilmestyneestä kirjasta, sillä se kuvasi Suuren Systeemin epäonnistumista: uusineuvostoihminen, Homo Sovieticus, ei ollutkaan immuuni rahan houkutuksille. Ikävien asioiden sensuroiminen ei kuitenkaan pahuuteen ja ihmisten oman edun tavoitteluun auttanut. Ken persoonalliseen Pahaan us-

koo, löyää Bulgakovin kirjasta Pahannerollisen tavain kylvää epäsoopia ja epäilyksiä ihmisten välille.

Hannu Lauerma, dosentti, lääketieteen tohtori ja psykiatri toimii Psykiatrisen vankilasairaan vastaavana ylilääkärinä Turussa ja Vantaalla. Hän toteaa kirjassaan Pahuuden anatomia (Edita 2009), että pahuudesta on puhuttu teieteellisessä yhteiskunnallisessa keskustelussa niukasti. Se on kuitenkin tehnyt paluutaan. Uskonnollisen tai yhteiskunnallis-autoritaarisen käsitteen lääketieteellinen vastine, psyko-

Nykyinen oikeusjärjestelmämme jättää uhrin vähälle huomiolle. Se ei oikeastaan arvioi lainkaan uhrille tuotettua kärsimystä.

patia, on myöstullut uudestaan käyttöön. Uutta tietoa aggression biologisista taustoista on tullut esiin. Valitettavasti tiedon vastaanottoa on estänyt sekasiekoitus, että jonkin ilmiön ymmärtäminen merkitsee sen hyväksymistä. Lauerma painottaa, että sekä pahuus että hyvyys ovat ihmisen biologisissa syvällä. Geneettinen karisinta ei pahuuden poistamiseen pysty, vaikka-kin tiettyihin patologisen väkivallan muotoi-

hin – esimerkiksi psykoottiseen ja päihdeperäiseen väkivaltaan – voi vaikuttaa hoidoilla. – Aggressioiden tutkivalahestyminen edellyttää niiden olemassaolon hyväksymistä kaikissa ihmisissä ja ainakin hitusta myötätuntoa aggressionsa huonosti hallitseviakin kohtaan, Lauerma päättää kirjansa.

Ann Heberlein, ruotsalainen teologian tohtori ja etiikan tutkija, on kirjoittanut Pienen kirjan pahuudesta (Atena 2011). Vaikka on kinteologi, Heberlein ei usko persoonallisen Pahan olemassaoloon.

Heberlein ottaa kantaa myös väkivallan uhrin asemaan.

– Nykyinen oikeusjärjestelmämme jättää uhrin vähälle huomiolle. Se ei oikeastaan arvioi lainkaan uhrille tuotettua kärsimystä.

Myös Heberlein viittaa monesti Hannah Arendtin käsitteeseen pahan arkkipäiväisyydestä. Sopivat olosuhteet – ympäristön paine ja vinksahtaneet moraalinormit, epäoikeuden mukaisuuden synnyttämä katkeruus – voivat raaputtaa esiin ihmien mahdollisuudet kauheisiin tekoihin. Heberlein tunnustaa, että pahuus on käsittämätöntä, mutta yrittää silti kirjoittaa pahastaymmärrettävästi. Hänellä on teoriasiitä, miksi pahuutta pidetään käsittämättömänä: siksi että käsittämättömälle ei voi eikä tarvitse tehdä mitään, se vain osuu kohdalle. Heberlein siteeraa Philip Zimbardo, joka uskoo, että hyvyteenkin voi kasvaa.

– Sankaruutta ja taipumusta hyviin tekoihin virohkasta tuomalla esiin esikuvia. Ratkaise-

vinta on aloittaa lapsista.

Lienee viisasta nöyrästi tunnustaa ja tunnustaa piilevät kykynsä äityä pahuuteen. Tässä kohtaa on hyvä lainata ohjetta, jonka Fjedor Dostojevski kirjoitti munkki Zosiman suuhun Karamazovin veljesten kakkososassa.

– Kun joku tunnustaa sinulle pahan tekonsa, älä tuomitse häntä. Ajattele, että sinä itse olisit voinut tehdä sen.

Jyväskyläläisille tuttu tohtori

Jussi Koivisto on Tapiolan seurakunnan IV kappalainen, jonka vastuualueena on verkko- ja lähetystyö.

Koivisto on syntynyt vuonna 1979 Jyväskylän maalaiskunnassa. Hän toimi 1990-luvun lopulla aktiivisen maallikkona Palokassasekärippikoulun opettajana ja kesäteologinavuosina 1999–2000 Jyväskylän maaseurakunnassa.

Koiviston perheeseen kuuluu vaimo Laura-Elina, joka on myös pappi, ja kaksi lasta.

Jussi Koivisto

Medialähetyspäivä Palokassa

Rovastikunnan medialähetyspäivä on Palokan kirkolla sunnuntaina 30.9. Lähetyskutsuilla ovat mukana Merja Kauppinen ja Mervi Viuhko Medialähetys Sanansaattajista.

Päiväalkaatiikutäkkimessullaklo 10. Tarjolla on tietoa medialähetystyöstä, musiikkia, minilähetysnäytely sekä mahdollisuus ostaa lähetyskauppa Putiikin tuotteita. Messun ja lounaan (6e) jälkeen tehdään matka medialähetysmaailmaan. Isoja ryhmiä pyydetään ilmoittautumaan 21.9. mennessä klemettinen@evl.fi. Tiedustelut p. 050 340 9889. Tilaisuuden järjestävät Jyväskylän seurakuntaja Medialähetys Sanansaattajat.

Matkalla sisäiseen toipumiseen

Retriitissä Vesalan leirikeskuksesta 23.-25.11. lähdetään matkalle sisäiseen toipumiseen. Retriitin teemoja ovat itsetunnon rakentuminen, tunte-elämän tervehtyminen Jumalan läsnäolossa, rakkauden parantava voima sekä selviytyminen vaikeissa ihmissuhteissa. Ohjelma koostuu alustuksista, keskusteluista, levosta, rukoushetkestä ja ehtoollisjumalapaalveluksesta. Lauantai-iltana on mahdollisuus henkilökohtaiseen ersoni-rukoukseen ja sielunhoitoon.

Alustajia ovat Salme Blomster, Minna Rissanen ja Kari Valkonen. Käytännön vastuissa Sanan ja rukouksen työryhmä. Musiikista vastaa Kristiina Tanhua-Laiho.

Osallistumismaksut ovat 80-160 euroa, hinta vaihtelee majoituksen mukaan. Tiedustelut ja ilmoittautumiset 1.11. mennessä: p. 050 520 3595 ulla.m.koskinen@gmail.com

Tansania tulee Tasauspäivänä Kävelykadulle

Vapaaehtoiset keräävät Tasauspäivänä lippaisiin varoja Kävelykadulla perjantaina 21.9. klo 10-15. Varat käytetään naisten aseman parantamiseen Tansaniassa.

JANNE KÖNÖNEN

Kävelykadulla Tasaustapahtuman vieraana on tansanialainen Mark Lever, joka edustaa Tanganyika Christian Refugee Service -järjestöä. Myynnissä on myös tasaustuotteita ja tarjolla tansanialaista kahvia ja teetä.

Lähetysseuratukea komaantyytöissä useita järjestöjä, jotka työskentelevät naisten aseman parantamiseksi. TCRS:n projektit parantavat naisten taloudellista asemaa esimerkiksi kädentaito-, pienyrittäjä- ja viljelykoulutuksen sekä säästölaina-

ryhmien avulla. Tärkein tavoite on itseäänarvostavanainen, joka siirtää oppimansa eteenpäin tuleville sukupolville. Terveiden ja koulutettujen äitien lapsista kasvaa terveitä ja koulutettuja aikuisia, joilla on eväät nostaa perheensä irti köyhyydestä.

Tukea naisten toimeliaisuudelle

Köyhyydestä kärsivät kaikkien naisten jätit. Enemmistö maailman lukutaidottomista ja köyhistä on naisia. Naiset tuottavat puolet maailman ruoasta, mutta omistavat vain kaksi prosenttia maasta. Naiset tekevät yli 60 prosenttia maailman töistä, mutta saavat tuloista vain 10 prosenttia.

Naisten toimeliaisuus on ihmiskunnan suurin hyödyntämätön voimavara. Parantamalla naisten elämää voidaan vähentää koko yhteis-

Tansanialaiset kokoontuvat viikoittain säästöryhmään. KUVASALLAMATILAINEN

kunnan köyhyyttä.

Tasauspäivän järjestävä Suomen Lähetysseura parantaa naisten taloudellisia oikeuksia muun muassa kyläyhteisöjen kehittämisen kautta. Tasaus-keräyksellä tuetaan esimerkiksi tansanialaisia Morogoron ja Kishapun yhteisöjä. Ohjelmia toteutetaan yhdessä Lähetysseuran tansanialaisen kumppanin, Tanga-

nyika Christian Refugee Servicen kanssa.

Suomen Lähetysseuran järjestämä Tasaus-keräyssiiventy vuonna 1992 ke- vät-jäsyyspäiväntasausten innoittamana. Valo jakaantuu maailmassa tasan kaksi kertaa vuodessa, mutta eläminen edellyttää kateivätköskään. Siksi tarvitaan hyvinvoinnin tasaa- mista.

Jukka Leppilampi konsertoi Tikkakosken kirkossa juhla viikolla

Jukka Leppilampi on Suomen tunnetuimpi g ospelartisteja. Häntä kuullaan Tikkakosken kirkon juhla viikon konsertissa.

Leppilampi kasvoi musikaalisessa perheessä. Musiikista tuli elementti ja kieli, jolla hän on toteuttanut uransa esiintyvänä taiteilijana.

1970-luvulla hän lauloi Tabula Rasan solistina. Se oli yksi progressiivisen rockin merkittävimmistä yhtyeistä Suomessa.

Menestyksen keskellä Leppilampi alkoi pohtia suhdettaan Jumalaan. Uskon löytäminen avasi suuntaa eteenpäin.

Jukka Leppilampi on jättänyt lähtemättömän käden jäljen suomalaisen gospelmusiikkiin. Hänen lau-

lunsa ovat koskettaneet kaiken ikäisiä ihmisiä jo vuosikymmenien ajan.

Uutta levyä parhaillaan valmistele- va Leppilampi konsertoi torstaina 4. 10. Tikkakosken kirkossa. Ohjelmistossa on hänen tuotantoaan vuosien varrelta. Uusimmat laulut ovat syntyneet yhteistyössä tikkakoskelaisen tekstinkirjoittajan, Jarmo Jokisen kanssa. Konsertti on osa Tikka- kosken kirkon 55-vuotisjuhlaa.

Jukka Leppilampi

Tilaukortti

Kotimaa maksaa postimaksun.

Kotimaa-yhtiöt
Vastauslähetys
Tunnus 5001582
00003 Helsinki

Kyllä kiitos!

Tilaan Kotimaa-lehden määräaikaisena tilauksena 8 kk puoleen hintaan vain 44 € (norm. 88 €).

Tilajaetuna saan

- veloituksetta Hannu-Pekka Björkmanin Valkoista valoa -pokkarin, arvo 10 €.
- olen automaattisesti mukana 2 000 euron arvoisen matkalahjakortin arvonnassa!

Nimi	Jkylä15/12
Osoite	
Postinumero ja -toimipaikka	
Puhelin	
Sähköposti	

Minulle saa lähettää tietoa ja tarjouksia sähköpostilla ja tekstiviestillä.

Tilaus päättyy automaattisesti tilausjakson loputtua. Tarjous on voimassa 31.12.2012 saakka ja koskee vain uusia tilaajia Suomessa. Alle 18-vuotiaalla tulee olla huoltajan lupa lehden tilaamiseen. Yhteystietoja voidaan käyttää ja luovuttaa suoramarkkinointiin henkilötietolain mukaisesti. Vähintään kuukauden ajaksi tilattavien sanoma- ja aikakauslehtien verokanta on 9 % ja Digilehden 23 %.

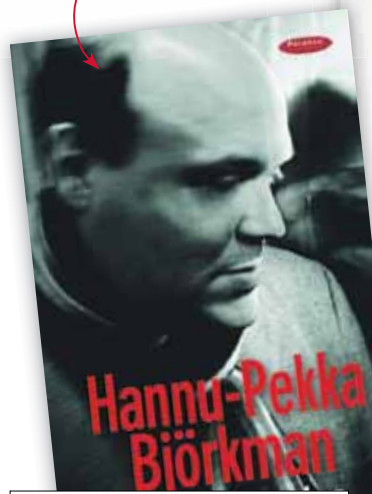
Arvonnan säännöt: 2 000 euron matkalahjakortin arvontaan osallistuvat 15.12.2012 mennessä saapuneet tilaukset ja ei-vastaukset. Voittajalle ilmoitetaan henkilökohtaisesti kirjitse. Arvonnan tulos julkaistaan Kotimaa- ja Askel-lehdissä. Kotimaa-yhtiöt maksaa arpaajaveron. Kotimaa-yhtiöiden henkilökunta ei voi osallistua arvontaan.

KOTIMAA

REILUSTI KRISTITTY

”Mari Teinilä, päätoimittaja:
Vastaisku humpuukille...”

Tilajalahjaksi

Voit tilata lehden myös:

Soittamalla 020 754 2333

- Lankapuhelimesta: 8,21 snt/puh. + 6,9 snt/min.
- Matkapuhelimesta: 8,21 snt/puh. + 14,9 snt/min.

Sähköpostilla:

- tilauspalvelut@kotimaa.fi
- Muista kertoa tilaustunnus Jkylä15/12

Verkosta

www.kotimaa.fi/elotarjous

Tilaa
Kotimaa 8 kk
-50%
Yht. 44 €
(norm. 88 €)

Taizé-tapaaminen ensi kertaa Suomessa

Suomella ja Helsingillä on kunnia isännöidä ensimmäistä kertaa Taizén alueellista, pohjoismaalais-baltialais-venäläistä nuorten aikuisten tapaamista. Taizé-kokouksentapahtumat järjestetään Helsingin tuomiokirkossa ja Uspenskin katedraalissa 28.–30.9.2012.

Taizé-yhteisön perustamiskunta, veli Roger vuonna 1940. Yhteisöön kuuluu nykyisin yli 100 veljeä, jotka ovat sitoutuneet askeettisuuteen, naimattomuuteen ja hengellisten asioiden jakamiseen.

Ranskassasijaitsevassa Taizéssä järjestetään viikon kestäviä tapahtumia, joihin tuhannet nuoret aikuiset tulevat eri puolilta maailmaa. Yhteisö on tullut tunnetuksi musiikistaan, joka tuo esiin yhteisön mietiskelevän luonteen.

Suomessaliikettä on tehnyt tunnetuksi muun muassa hiljattain kuollut Anna-Maija Raihtila. Helsingin tapaaminen järjestetään luterilaisten, ortodoksien ja katolisten kirkkokuntien kutsustajayhteistyössä Suomen ekumeenisen neuvoston sekä muiden paikallisten kirkkokuntien kanssa.

Lisätietoja: www.taize.fr

ILMAINEN NEUVO OY:n
Oikeudellinen puhelinpalvelu
0600 30 6060
Puhelun hinta 2,95 € min + pvm/mpm
www.ilmainenneuvo.fi

LAKIASIANTOIMISTO
VARATUOMARI
RIITTA KIVELÄ
p. 0500 545 689, 014 645 234
Kauppakatu 2 D, 2. krs 40100 Jyväskylä
laki.riitta@kolumbus.fi
www.kivelä.fi
• perunkirjoitukset • kaupat
• lahjat • testamentit ym. lakiasianne
• palvelua myös kotikäynteinä

**Sivut
sujuvasti
nettiin**

www.sujuu.fi

kumppanina **KATRINA**

Ihmistä etsimässä.

KUNTAVAALIT 2012

Syksyn kuntavaalit lähestyvät. Nyt sinulla on mahdollisuus tavoittaa äänestäjät Kotimaa-yhtiöiden seurakuntalehden välityksellä.

Jopa 30% vaalilennus ilmoitushinnoista!

Ota yhteyttä ja kysy lisää.
Pirjo Teva, puh. 020 754 2284/040 680 4057
www.kotimaa-yhtiot.fi/palvelut-ilmoittajille/kampanjat

KOTIMAA-YHTIÖT

Pintaa syvemmältä.

Tervetuloa magneettikuvaukseen, mammografiaan ja rintavastaanotolle Sepänkadulle.

Taina Usenius
Syöpätautien
erikoislääkäri

Jussi-Pekka Usenius
Radiologian
erikoislääkäri

JYVÄSKYLÄN
Magneettikuvaus

Sepänkatu 14, Jyväskylä | p. 040 771 3222 | www.jklmagneetti.fi

KÖYHYYS ON NAISEN TAAKKA!

Tiesitkö, että 70 % maailman köyhistä on naisia? Ja, että naiset tekevät yli puolet maailman töistä, mutta saavat tuloista vain 10 %. Kun autamme naista, parannamme koko yhteisön ja jopa maailman hyvinvointia.

Osallistu ja testaa tietosi naisen asemasta maailmalla:
www.tasaus.fi

TA SA US.fi

KATKAISE KÖYHYYS

Tuettu ulkoministeriön kehitysyhteistyövaroin

SUOMEN LÄHETYSSEURA

7.9.-11.10.

Sari Blå konsertoi Huhtasuolla

Konsertti kuullaan Huhtasuon kirkossa sunnuntaina 30.9. klo 18. Konsertin tuotto käytetään Savosten perheen työn tukemiseksi. Kaarina ja Anssi Savonen ovat lähetystyössä Japanissa.

Kansanlaulumessu ja yhteislauluja

Halsilan kirkossa on Kansanlaulumessu 7.10. klo 12. Mukana on messun äänittänyt Majakka-kuoro. Yhteislaulutilaisuudessa 7.10. klo 18 ovat soittinyhtye ja Maria Salmela. Tuotto lähetykselle.

Samassa veneessä Korpilahdella

Ke 26.9. klo 18 on Samassa veneessä -seurakuntailta seurakuntatalolla. Järjestää Korpilahden alue seurakunta ja Jyväskylän helluntaiseurakunta, Marjut Haapakangas ja Juhani Kolehmainen.

Kädentyöpaja ja iltakirkko

Korpilahdella on 30.9. perheiden iltakirkko klo 18, Haapakangas, Laakso-Viholainen, Samuel Lehtimäki, kitara. Ennen iltakirkkoa klo 17-18 on lapsen ja aikuisen yhteisen kädentyöpaja srk-talolla.

Taulumäen kirkko

LOHIKOSKENTIE 2
Su 23.9. klo 18 Messu, Huttunen, Kauppinen, Partanen, Anniina Partanen, viulu ja Juhani Partanen, sello.
La 29.9. klo 18 Rauhanyhdistyksen syysseurojen viikkomessu.
Su 30.9. klo 18 Messu, Mikkelinpäivä, saarna Jämsän Kristillisen kansanopiston rehtori Jukka Palola, Viitala, Laine, Hassinen.
La 6.10. klo 16 Rukousilta Parantava rukous, Pirkko Jalovaara, Mauri Tervonen, Petri Tiisanen ja lauluryhmä.
Su 7.10. klo 18 Messu, Hassinen.
Ke 10.10. klo 13 Vanhusten viikon ehtoollisjunalanpalvelus, Vähäylikkä, Tiisanen. Kahvit Rauhanyhdistyksellä klo 14. Mukana Tikkakosken naislaulajat.

Lux Auribus etsii mieslaulajia

Lux Auribus etsii miesäänä, etenkinbassoja.Lauluyhtyeesittää monipuolista ohjelmistoa, viimeksi ohjelmassa oli Duke Ellingtonin Jazzmessujatulossa on romantiikan klassisia kuoro-teoksia sekä jouluohjelmistoa. Lux Auribus on Taulumäen kirkonkuoro.Seesiinty seurakunnan tilaisuuksissa ja omin konsertein. Tied. Kimmo Tuuri p. 044 553 1464.

Huhtasuon alueseurakunta

Huhtasuon kirkko

NEVAKATU 6p. 050 549 7041
Messu su 23.9. klo 10, Väättäin, Mertanen, pyhäkoulu.
Raamattu- ja lähetysilta ke 26.9. klo 18.30, Raija Nojonen.
Messu su 30.9. klo 10, Siistonen, Mertanen.
Konsertti su 30.9. klo 18. Sari Blå konsertoi, tuotto Savosten perheen työn tukemiseksi.
Messu su 7.10. klo 10, Juha Auvinen, Tervonen, Mertanen. Lähetystilaisuus ja kirkkokahvit.

LAPSET JA PERHEET:

Pikkukirkko to 11.10. klo 9.30, pieni kirkkohetki lapsille ja lapsenmielisille.
Päiväkerhot 3-6v. lapsille, kysy mahdollisia vapaita paikkoja p. 050 408 8815.
Perhejumppis ti klo 10-11, liikuntasalissa. 2-6v. lapsille ja aikuisille. Ilmoittamiset p. 050 408 8815.
Erkka-ilta erityistä tukea tarvitsevien lasten äideille to 4.10. klo 17.30-19.30. Tied. p. 050 323 5355.

KOULUIKÄISET ja NUORET:

Syysleiri kouluikäisille ilmoittautuminen ajalla 10.-30.9. jyvaskylanseurakunta.fi / ilmoittautu. Kerhot, peli-illat, koulutukset yms. löytyvät seurakunnan nettisivuilta, tied. p. 050 549 7017.

RYHMÄTOIMINTAA:

Veteraanikuntoliijoiden voimistelun maanantaisin klo 8.30

liikuntasalissa

Usko todeksi arjessa - miesten keskustelupiiri ma 1.10. klo 18. Tied. p. 044 295 1457.
Pietarin Killan avoin miesten ilta ti 2.10. klo 18. Rukous vanhuuden voimavarana, Yrjö Sariola. Tied. Arto Mikkola p. 0400 979 919 tai Markku Rantanen p. 040 587 3409.
Eläkeläisten kerho to 20.9 klo 14, mukana SPR:stä Outi Oinonen. MMV-kuoro to klo 17.30. Tied. p. 050 521 5410.

DIAKONIAPÄIVYSTYS

ma-ke klo 9-10.30, muuna aikana p. 050 549 7005.
Vanhusten viikon messu ke 10.10. klo 13. Taulumäen kirkossa. Mikäli tarvitset bussikyödin tilaisuuteen, ilmoittaudu diakonille ti 2.10. mennessä.

Halsilan srk-keskus

KÄRPÄNK. 5 p. 050 549 7040
Messu su 23.9. klo 12, Väättäin, Salmela, pyhäkoulu.
Messu su 30.9. klo 12, Repo, Salmela, pyhäkoulu.
Leipäsunnuntai su 30.9. klo 16. *Oletko Sinä Messias*. Mikko Haapasaari.
Kansanlaulumessu su 7.10. klo 12, Osmo Väättäin, Maria Salmela, Majakka-kuoro.
Yhteislaulutilaisuus su 7.10. klo 18. Soittinyhtye, Salmela. Tuotto lähetysten hyväksi.

LAPSET JA PERHEET:

Päiväkerhot 3-6v. lapsille, kysy

mahdollisia vapaita paikkoja p. 050 441 4215.
Hukkaperän Pyhis ti 25.9. klo 18-19 Hukkaperä 6 D kerhohuoneella 3v. lapsista koululaisiin, parittomilla viikoilla.

KOULUIKÄISET ja NUORET:

Syysleiri kouluikäisille ilmoittautuminen ajalla 10.-30.9. jyvaskylanseurakunta.fi / ilmoittautu. Kerhot, peli-illat, koulutukset yms. löytyvät seurakunnan nettisivuilta, tied. p. 050 549 7021.

RYHMÄTOIMINTAA:

Aamurukouspiiri ke klo 8.
Senioreiden kuoro varttuneemmalle väelle ke klo 12-13.
Naisten lauluryhmä ke klo 17.30-19.
Lauluryhmien ja kuorojen tied. p.050 380 0608.
Miesten tupa ke 26.9. klo 18. *Armolahjat*, Mikko Haapasaari, Väättäin, ehtoollinen.
Raamattupiiri to klo 18-20, alkaen to 20.9.

DIAKONIAPÄIVYSTYS

ma-ke klo 9-10.30, muuna aikana p. 050 549 7024.
Vanhusten viikon messu Taulumäen kirkossa ke 10.10. klo 13. Mikäli joku tarvitset bussikyödin tilaisuuteen, ilmoittaudu diakonille ti 2.10. mennessä.
Haluaisitko pitää pyhäkoulu?
Sinua tarvitaan! Ota yhteyttä Anneen p. 050 340 0638.

Keltinmäen alueseurakunta

Keltinmäen kirkko

KELTINMÄENTIE 10 P. 050 549 7037
Rukoushetki pe 21.9. klo 11-12.
Messu su 23.9. klo 10, Pitkänen, Ridanpää, Tiisanen, pyhäkoulu klo 10, kirkkokahvit.
Aamurukous ti 25.9. klo 8-8.30. Hiljainen aamurukous to 27.9. klo 8-8.30.
Messu su 30.9. klo 10, Luomakunnan sunnuntai. Kutsumme erityisesti opiskelijoita ja nuoria aikuisia, M. Väättäin, Pitkänen, Nieminen, Lintunen, Lähde!-kuoro, soitinyhtye, pyhäkoulu klo 10, kirkkokahvit.
Aamurukous ti 2.10. klo 8-8.30. Hiljainen aamurukous to 4.10. klo 8-8.30.
Rukoushetki pe 5.10. klo 11-12.
Messu su 7.10. klo 10, Pitkänen, Salminen, Lintunen, pyhäkoulu klo 10, kirkkokahvit.
Rakastatko vielä -näytelmä su 7.10. klo 14. Eija Vilpas ja Jarmo Mäkinen, vapaa pääsy.
Aamurukous ti 9.10. klo 8-8.30. 4-vuotissynttärit ti 9.10. klo 18. Hiljainen aamurukous to 11.10. klo 8-8.30.

LAPSET JA PERHEET:

Päiväkerhot ma ja to klo 9-11, ma ja ti 13-16.
Perheolkkari ke klo 9-11.
Ekavauva-ryhmä to klo 13-15. Kyllön neuvolan kanssa.
Muskarit tiistaisin.

KOULUIKÄISET:

Jälkkäri (Jyväskylä) ma-pe klo 12-

17, tied. p. 040 825 1612.

RYHMÄTOIMINTA:

Lähetyspiiri ma klo 18.
Olohuoneitoiminta ke klo 9-11. Lisätietoja p. 050-549 7032.

MUSIIKKI:

Kouluikäisten kuoro Näkkäri ke klo 15.30. Tied. p. 050 549 7049.
Seurakuntakuoro to 19.30. Tied. p. 050 521 5414.

DIAKONIATYÖNTEKIJÄ

Diakonin päivystys ti ja to klo 9-10.30, lokakuun alusta ma klo 9-11 ja to 12-14, muulloin erillisen sop. mukaan, heidi.kallio@evl.fi p. 050 549 7032.

Ruoke-Kuohu-Vesanka

Vesanka-Ruoke: Hengellinen iltapäivä ti 9.10 klo 12 Hiekkaharjuntie 9, Raii Korpinen, Heidi Kallio. Tied. p. 050 549 7032.
Mikkelinpäivän pihatapahtuma Kuohun kylätalolla su 30.9. klo 13-15, kts. erillisilmoitus.

Kortepohjan srk-keskus

ISÄNNÄNTIE 4 P. 050 549 7038
Messu su 23.9. klo 16, Pitkänen, Nieminen.
Hiljentymisryhmä Perjantain Puolipäivä pe 28.9. klo 12-14.

NUORET:

Aila Koivurova p. 050 549 7010, Seppo Taurén, p. 050 549 7030.
Isoiskoulutus Keltinmäki ke 27.9., 3.10., 10.10. klo 17.

Tied. p. 040 709 4062.

Messu su 30.9. klo 16, M. Väättäin, Lintunen, Seurakuntakuoro, pyhäkoulu klo 16, kahvit.
Pappi paikalla to 4.10. klo 12-13.30.
Messu su 7.10. klo 16, Pitkänen, Lintunen, pyhäkoulu klo 16.

LAPSET JA PERHEET:

Päiväkerhot ma ja ke klo 13-16. Perheolkkari ma klo 9-11.
Ekavauva-ryhmä ke klo 9-11. Kyllön/Tapionkadun neuvolan kanssa.
Muskarit tiistaisin.

KOULUIKÄISET:

Tiedustelut kerhoista p. 050 549 7002.
Kokkikerho vahvistuu syksyllä.

RYHMÄTOIMINTA:

Lähetysten käsityöpiiri ke klo 10-12 (paritt. viikot) alk. 26.9. Tiistaitapaaminen joka toinen ti klo 13-14.30 (paritt. viikot).
Torstaikahvila klo 12-13.30. Tarjolla kahvia, mehua, leipää.

MUSIIKKI:

Nuorten aikuisten kuoro Lähde! to klo 18-19.30. Tied. p. 050 549 7049.

DIAKONIATYÖNTEKIJÄ:

Päivystys ti ja to klo 9-10.30, muulloin sop. mukaan, p. 050 549 7008, leena.hayrinen@evl.fi.

Kypärämäki-Köhniö

LAPSET JA PERHEET:
Toimitilat Työväenyhdistyksen tiloissa Erämiehenkatu 6.

Jatkoiskoulutus Keltinmäki

to 20.9. klo 17.
Nuorten ilta Keltinmäki ke 26.9., 3.10., 10.10. klo 18.30.
Avustajakoulutus ti 25.9. klo 17.

Päiväkerhot ti klo 9-11, ti ja to klo 13-16.
Perheolkkari to klo 9-11.

KOULUIKÄISET:

Kokkikerho alkaa Saihokadulla, tied. p. 050 549 7002.

NUORET:

Aila Koivurova p. 050 549 7010, Seppo Taurén p. 050 549 7030.

RYHMÄTOIMINTAA:

Olohuone Saihokatu 4:ssä ti klo 10-13. Keskustelua, käsitöiden tekoa, ruuanlaittoa, mukavaa yhdessä oloa. Ruoka 3,5 e, lapset alle kouluikäiset 1e. tied. p. 050-5497026, k.a.luoma@evl.fi ja ainoleena.erkamaa@evl.fi.

DIAKONIATYÖNTEKIJÄ

Päivystys Kortepohjan seurakuntakeskuksessa (Isännäntie 4) ma klo 12-14, muulloin erillisen sop. mukaan, p. 050 549 7026, k.a.luoma@evl.fi. 1.10. alk. Ai ainoleena.erkamaa@evl.fi. Voit asioida myös Keltinmäen ja Kortepohjan päivystyspäivinä.

LAPSI-PERHETYÖN

TIEDUSTELUT:
Kerhot Keltinmäki p. 050 340 9891, p. 050 380 0426, p. 050 372 5573.
Kerhot Kortepohja / Kypärämäki p. 050 408 8852, p. 050 412 1514.
Ekavauva-ryhmät Keltinmäki p. 050 380 0426. Kortepohja p. 050 408 8852.
Jälkkäri (Jyväskylä) p. 040 825 1612.
Muskarit Keltinmäki p. 050 340 9898.
Muskarit Kortepohja p. 050 571 5155.
Lapsityönohjaaja Kirsti Yli-Suvanto p. 050 340 0639.
Lapsi- ja perhetyön pappi Niina Kari p. 050 549 7052.

Korpilahden alueseurakunta

Korpilahden kirkko

KIRKONMÄENTIE 1 p 050 557 9008

Korpilahden hautaus- ja virastopalvelut avoinna ma, ti, to klo 9-12, ke klo 15-17 p. 050 5579 012.

Su 23.9. Messu klo 10, Koivisto, Laakso-Viholainen. Läntisten kylien kirkkopyhä. Kahvit.
Su 30.9. Perheiden iltakirkko klo 18, Haapakangas, Laakso-Viholainen, Samuel Lehtimäki, kitara. Ennen iltakirkkoa klo 17-18 lapsen ja aikuisen yhteisen kädentyöpaja srk-talolla.
Su 7.10. Messu klo 10, Koivisto, Laakso-Viholainen. Puolakan kylän kirkkopyhä. Kahvit.

MUITA TILAISUUKSIA:

To 20.9. Hartaushetki Muuramen sairaalassa klo 13.30.
Ke 26.9. Hartaushetki Korpihovi klo 12.15.
Ke 26.9. Putkilahden seurakuntapiiri Rajalassa Kirsti Kainustolla klo 14.
Ke 26.9. Samassa veneessä -yhteiskristillinen seurakuntailta seurakuntatalolla klo 18. Järjestää Korpilahden alueseurakunta ja Jyväskylän helluntaiseurakunta, Marjut Haapakangas ja Juhani Kolehmainen.
Ma 8.10. Hartaushetki Korpihovi klo 12.15.
Ti 9.10. Hurrin-Heinosniemen seurakuntailta seurakuntatalolla klo 18.
Ke 10.10. Hartaushetki Iltatähdessä klo 13.

HEI SINÄ EPPU- VIKKILUOKKALAINEN lähde SYSSLÖMAREKELLE HELSINKIIN

Retki 17-10. Tutustumme eduskuntataloon. Näemme kansanedustajamme työssään. Näet Sea Lifen Haiviikot, syödään Chico'ssa, katsastetaan tuomiokirkko.
Hinta 30 e/henkilö; sis. matkat, sisään pääsymaksun, vakuutuksen, yhden ruokailun sekä paluumatkan eväät.
Ilm. 17-28.9. www.jyvaskylanseurakunta.fi/ilmoittautu
Tiedustelut: 050 549 7017 birgit.malinen@evl.fi;
Järjestää: Huhtasuon ja Keltinmäen alueseurakunnan nuorisotyö

"Ennen Wanhaan" syyslomaläiri

Keltinmäen ja Säynäsalon alueseurakuntien yhteinen 7-10-vuotiaiden syyslomaläiri Vesalan Verkossa 15.-17.10. Ilmoittautuminen www.jyvaskylanseurakunta.fi/ilmoittautu.

Saihokadulla uusi olohuone

Olohuone Saihokatu 4:ssä avaa ovensa tiistaisin klo 10-13. Keskustelua, käsitöiden tekoa, ruuanlaittoa ja mukavaa yhdessäoloa. Voit tulla

myös pelkästään ruokailemaan klo 12-13, ruoka 3,5 €, alle kouluik. 1€. Tied. p. 050 549 7026, k.a.luoma@evl.fi ja ainoleena.erkamaa@evl.fi.

Luomakunnan sunnuntai

Keltinmäen kirkossa vietetään luomakunnan sunnuntain messua 30.9. klo 10. Messuun

kutsutaan erityisesti opiskelijoita ja nuoria aikuisia. Mukana Lähde!-kuoro ja soitinyhtye.

Mikkelinpäivää Kuohun kylätalolla

Pihatapahtumassa 30.9. klo 13-15 on makkaranpaistoa 1€, vohvelinpaistoa 1€, pelaamista, enkeliaiheista askartelua aikui-

sille, ongintaa lapsille 0,50€ klo 13.30-14.30, kasvomaalausta. Tuotto Keltinmäen alueseurakunnan diakoniatyölle.

Vapaaehtoisille tarjolla töitä

Tule vanhuksen ystäväksi, kahvinkeittäjäksi... Ota yhteyttä: Kaarina Kaltiainen-Heinola p. 050 340 0665, Lea Pietiläinen p. 050 549 7027, Tiia-Maria Lahti 050 549 7006 tai Auni Pelkonen 050 549 7001.

Lähetys-työhönkö?

Lohikosken kirkolla vietetään lähetyksiltää klo 17.30. teemalla *Lähetystyöhönkö?* Kappalainen Hannu Huttunen, Kaarina Pankkonen ja Päivi Perttilä. Kolehti nimikko-kohteisiin. Alussa kahvi/tee.

Olohuone Lohikosken kirkolla

Olohuone on avoin kohtaamispaikka eri-ikäisille ihmisille maanantaiaamuina klo 9-11. Ensimmäinen kerta on 1.10. klo 9. Tarjolla puuro ja kahvia/teetä. Tied. diakoni Auni Pelkonen, p. 050 549 7001.

SenioriFoorumissa puhetta ilosta

Yllättävän lähellä olevasta ilosta puhuu Aino Suhola 25.9. klo 13 Keskuseurakuntatalolla. Mukana Sirpa Lampinen, Kehittyvät laulajat, Tapio Lampinen, Seppo Wuolio ja Inkeri Virkkala-Järvinen. Kahvit.

Lajusen sävelet Kuokkalassa

Jyväskyläläisen Terttu Lajusen säveliä kuullaan Kuokkalan kirkossa sunnuntaina 23.9. klo 19 Kuokkalan Peli-mannien esittämänä. Lajusen kynästä on lähtenyt jo noin 2 000 laulua.

Keskustan alue seurakunta

Kaupunginkirkko

KIRKKOPUISTO p.050 549 7043
Avoinna ke-pe klo 11-14.

Valon kaupunki 2012 -tapahtuman tilaisuus. Musiikkia: pe 21.9. klo 20, Musica-kuoro, joht. Pekka Kostiaainen; klo 20.40 Lauri Wuolio, cupola; klo 21 Kompletorio (rukoushetki päivän päättyessä), Wuolio, Valtasaari. Vapaa pääsy.

Valon kaupunki 2012 -tapahtuman tilaisuus. Musiikkia: la 22.9. klo 20 Lauri Wuolio, cupola; klo 20.15, Piia Laasonen, saksofoni; klo 20.30 Risto Valtasaari, urut; klo 21 Kompletorio (rukoushetki päivän päättyessä), Wuolio, Valtasaari. Vapaa pääsy. Messu su 23.9. klo 10, Watia, Ilvesmäki, Wuolio, Laasonen, nimikkolähettien Jari ja Leena Honkakarin siunaaminen ja läh-töjuhla. Kahvit Pappilassa. Virsi- ja lauluhetki ke 26.9. klo 12.

Viikkomessu to 27.9. klo 13. Nuorten messu to 27.9. klo 19. Messu su 30.9. klo 10, Niiles-Hautanen, Watia, Björninen, Ce-

lestina. Virsi- ja lauluhetki ke 3.10. klo 12. Viikkomessu to 4.10. klo 13. Nuorten messu to 4.10. klo 19. Messu su 7.10. klo 10, Erkki Hel-le, saarna, Pirtala. Virsi- ja lauluhetki ke 10.10. klo 12. Viikkomessu to 11.10. klo 13. Nuorten messu to 11.10. klo 19.

Keskuseurakuntatalo:

Yliopistonkatu 12
Yhdessä -juhla la 22.9. klo 15. Mukana Tuomas Palola, Kansan Raamattuseuran varatoiminnan-johtaja, pastori Kalle Virta. Terhi Rajala, Heimo Lajunen, Tuula Hakkarainen, Miika Lahtinen, Lotta Tuominen ja Inkeri Virkkala-Järvinen. Musiikkia, puheita, raamattuopetusta, yhteislauluja, kahvit ja monologinäytelmä *Johanneksen evankeliumi*, esittäjä-nä Mikael Kokko. KohtaamisPaikka su 23.9. klo 17. Miika Kilki, Juha Kyyrä. Las-tenohjelmat. Kaikille avoin SenioriFoorum ti 25.9. klo 13. Ilo. Yllättävän lähel-lä, Aino Suhola, Sirpa Lampinen, Kehittyvät laulajat, Tapio Lampi-nen, isäntä, Seppo Wuolio, Inkeri Virkkala-Järvinen. Kahvit ja keskustelua. Jyväskylän seura-kunta ja Kansan Raamattuseura. KohtaamisPaikka su 30.9. klo 17. Miika Kilki.

Vanha pappila
Vapaudenkatu 26
Spiegel im Spiegel -konsertti su 7.10. klo 14. Elina Kangas (sello)

ja Katriina Hirvelä (piano) konse-toivat Naisten Pankin hyväksi. Käsiöohjelma ja kahvi 10 euroa.

LAPSILLE JA PERHEILLE:

Keskuseurakuntatalon päivä-kerho, perhekerho ja ekavauva-ryhmä sekä muskarit kokoontu-vat Yliopistonkadun kerhoti-lassa (Yliopistonkatu 28 B, sisä-pihalla) Päiväkerhot tied. p. 050 358 1062 tai heidi.halttunen@evl.fi. Perhekerho ma klo 13-15 ja perhekerho torstaisin klo 9.30-11.30, tied. p. 050 358 1062 tai heidi.halttunen@evl.fi. Retki-perhekerho Haukannie-men nuotiopaikalle ke 26.9 klo 17.30-19.30. Kokoonnumme Wilhelm Schildtin kadun päässä olevalle parkkipaikalle klo 17.30. Mukaan omat retkievät. Ekavauvaryhmä ti klo 13-15. Tied. p. 050 521 5417 tai nina.uusi-maahi@evl.fi. Lutakon perhekerho pe klo 9.30-11.30. Tied. p. 050 564 3072 tai laura.ylsto@evl.fi ja ekavauvaryhmä ke klo 10-12. Tied. p. 040 149 0562 tai sari.kantoluoto@evl.fi. Perhepyhäkoulu Pappilan ripp-i-

NUORET

Keskuseurakuntatalolla 2. kerros: Perusisokoulutus ke klo 17. Jatkoisokoulutus joka toinen to klo 17. Jättipandat joka toinen to klo 17.

koulupäädystä su 30.9. ja 14.10. klo 16. Lapsi-, perhe- ja pyhäkoulu-työn tied. p. 050 340 9895. Muskarit: Vauvat ti klo 15.30-16. Pienet kehitysvammaiset ti klo 16.15-17. Sisarusryhmä ke klo 14.15-15. Tied. p. 050 571 5155.

KOULUIKÄISET:

Puuhakerho ti klo 17-18.30 1-6lk. tytöille ja pojille, Keskus-seurakuntatalo 2. krs. Bofferikerho ke klo 17-18.30 1-6lk. tytöille ja pojille, Keskus-seurakuntatalo liikuntasali. Tied. johanna.matilainen@evl.fi tai p. 050 595 3945.

VARTTUNEELLE VÄELLE:

Varttuneiden ja eläkeläisten piiri Puustotori 4, ke klo 13. Raamattupiiri ti klo 10 Pappilas-sa Vapaudenkatu 26 Mallan kammari to klo 14 Pappilassa, Vapaudenkatu 26 (paril-liset viikot). Eläkeläisten piiri, Viitakoti, ke klo 14, parittomat viikot.

KUOROT:

Nuorten lauluryhmä UIK to klo

Nuorten ilta ke klo 19-21.

Tied. p. 050 549 7004 tai p. 050 549 7016, ja nuoris-o- ja rippikoulutyön vastuupappi ville.tikkanen@evl.fi p. 050 400 0013.

16.15. Pappilan rippik.sali, Vapau-den. 26. Tied. 050 549 7020. Lauluyhtye Hyvät Jyvät ti Pappilan rippikoulusalissa klo 19. Tied. p. 050 521 5411. Lauluyhtye Stemmina to klo 18 Lohikosken kirkossa. Tied. p. 0400 746 372.

LÄHETYS:

Hanna-piiri Vanhassa pappilassa, Vapauden. 26, Ma 1.10. klo 18.

DIAKONIATYÖNTEKIJÖIDEN

Päivystykset ma, ke, ja to klo 9-11 Keskuseurakuntatalolla, Yliopistonkatu 12. Lea Pietiläi-nen p. 050 549 7027, Kaarina Kaltiainen-Heinola p. 050 340 0665 tai Tiia-Maria Lahti 050 549 7006.

Ei päivystystä to 27.9.

Diakonian ja lähetyksen avoin aamukahvila ja käsityöpiiri ti klo 10. Uusi osoite Keljonkatu 26, Keljon päiväkeskus, A-talon alakerta. Tied. p. 050 340 0665.

Lohikosken seurakuntakeskus

KATAJATIE 1 p. 050 549 7039

Messu su 23.9. klo 12, Watia, Valtasaari. Muksumessu su 30.9. klo 12, Niiles-Hautanen, Laasonen. Messu su 7.10. klo 12, Ilvesmä-ki.

Virsi- ja lauluhetket

Kaupunginkirkossa keskiviikkoisin klo 12-12.15

Palveleva puhelin

Keskusteluapua nimettömänä ja luottamuksellisesti. Päivystys joka ilta numerossa 01019 0071 su-to klo 18-01 ja pe-la klo 18-03.

Apostolien matka

Sunnuntaina 7.10. klo 15 Kuokkalan kirkossa päästään oratorion makuun. Luvassa on joutsalaisen muusikon, kuoronjohtajan ja säveltäjän SeppoPänkäläisen säveltämä jaosittainsanoittama Apostoli-en matkassa-teos. Esiintyjinä ovat Leivonmäen ja Joutsan Apostolikuorot sekä Kehitty-vät Laulajat-kuoro. Pianistina toimii Markku Helko, kerto-jana Matti Hyyppä ja kuoron-johtajana Natalia Ikonen. Tuotto Kehittyvien Laulajien hyväksi.

Kuokkalan alue seurakunta

Kuokkalan kirkko

SYÖTTÄJÄNK.4 p. 050 549 7045

Kirkko avoinna ti-to klo 14-16 sekä tilaisuuksien yhteydessä.

Aamurukous to 20.9. ja 4.10. klo 8.15.

Messu su 23.9. klo 11, Korhonen, Reukauf, Lampinen, Heikkilä, Polttiksen pulut Sari Eirtola-Loukolan johdolla. Lapsille pyhäkoulu. Taaperokirkko 2- ja 3-vuotiaille su 23.9. klo 16. Konsertti su 23.9. klo 19, Kuokkalan Pelimannit, Terttu Lajusen sävellyskonsertti.

Lasten kirkkohetki ke 26.9. klo 9.15 ja 10.15. Hiljaisuuden illat ke 26.9., 3.10. ja 10.10. Arkiretriitti klo 18, rukoushetki klo 19.30.

Enkelinäyttely ke-pe 26.9.-5.10. Perhemessu su 30.9. klo 11, Mustonen, M. Korhonen, T. Korhonen.

Luentosarja Mooseksen kir-joista to 4.10. klo 18.30. Käsikello-orkesteri Kide 5-vuo-tisjuhlakonsertti la 6.10. klo 18.

Messu su 7.10. klo 11, Reukauf, Mustonen, Väisänen, Ronkainen. Apostolien matkassa -oratorio su 7.10. klo 18.

Sanan ja rukouksen ilta to 11.10. klo 18.30, Martti ja Mirja Ojares.

LAPSET JA PERHEET:

Kysy päiväkerhoihin vapaita paikkoja puh. 050 443 3572. Perhekerho ma ja ti klo 9.30-11.30 kirkolla. Isovanhemman kaa -iltapäivä ti klo 14-16 kirkolla.

Iskän kaa -ilta ke klo 17.45-19.45 parit. viikko kirkolla. Vauvaperhepeä pe klo 9.30-11 kirkolla.

Lapsiparkki pe klo 8.30-12 Polttolinja 29, maksu 2 e (sis. välipalan). Ilm. edell. keskiviikkoon mennessä puh. 050 407 9128 tai 050 443 3572 (ma-to klo 8-16.30, pe klo 8-14.15). Lapsi- ja perhetyön tieduste-lut: p. 050 340 9887. Muskarit: tied. p. 050 340 9898.

NUORET:

Isoskoulutus ke klo 17.30. Nuortenilta ke klo 19, Polttolin-ja 37.

RYHMÄTOIMINTAA:

Raamattupiiri ma klo 19 kirkon alakerrassa, Aino Jokela. Rukouspiiri ke klo 17.30 kirkon alakerrassa, Eija Tarvainen. Kuokkamiehet, miesten kes-kustelupiiri ti klo 18 (parilliset

viikot) kirkon alakerrassa, tied. Timo Kovanen p. 040 559 2669. Lähetyksen olohuone ke klo 13-14.30 (paritt. viikot), kirkon alakerta.

Elämässä eteenpäin -ryhmä ke klo 13-14.30 (parilliset viikot), kirkon alakerta.

Torstaitapaaminen (eläkeläis-ten kerho) to klo 13-14.30 (pa-rilliset viikot), kirkkosali.

Naisten Suomi-kerho ti klo 10, Polttolinja 37. Avoin kaikille nais-sille, tarkoitus on aktivoida suo-menkieltä, Mervi Karikko. Krito-ryhmä ke klo 18, Marja Fagerlund, Polttolinja 29.

MUSIIKKIRYHMÄT:

Gospelkuoro Lumia ja Kantaat-ti-kuoro, tied. p. 050 549 7019. Kehittyvät Laulajat ma klo 18 kirkolla.

Toivon siivet -orkesteri ti klo 18.30 kirkolla.

Kanteleryhmä ke klo 11.30 kir-kolla. Tied. p. 0400 669 146. Jubilate Deo ti klo 18.30 Kes-kussrk-talon jumppasalissa, tied. p. 050 300 2208.

Virsimiehet: tied. p. 050 436 5435. Lisätiedot: www.jyvaskylanseu-rukunta.fi/Kuokkala/Musiikki.

DIAKONIATYÖNTEKIJÖIDEN

vastaanotto katso www.jyvaskylanseurakunta.fi/Alueurakunnat(Kuokkala/Diakonia

KOULUIKÄISTEN KERHOT KUOKKALASSA

MAANANTA

Kokkikerho 3-6-luokkalaisille klo 17-18.30 Polttolinja 37 nuorisotilassa. Tehdään joka kerta erilaisia ruokalajeja. Ma-ter.maksu 15 e maksetaan ensimmäisellä kerhokerralla. Mahtuu 10 kerholaista.

TIISTAI

MoniTORI 3-6-luokkalaisille tiistaina klo 13.30-16 Poltto-linja 37 nuorisotilassa. Avoin-ten ovien iltapäivätoimintaa. Kokkaamista Mervin ja Heinin johdolla. Monitoreihin ei tar-vitse ilmoittautua etukäteen. Askarteluterho 1-3-luokka-laisille klo 16-17.30 Polttolin-ja 37 nuorisotilassa. Mahtuu 10 kerholaista. Vetäjinä Titta ja Tiia-Maria.

KESKIVIKKO

Käsikellosoittoryhmä Kimalus 1-6-luokkalaisille kirkolla kirkkotorilla klo 15. Ei vaadi aiempaa osaamista, eikä tar-vitse ilmoittautua etukäteen. Tied. Sari Eirtola-Loukola p. 040 8482 885.

Sählykerho 3-5-luokkalaisille klo 17-18 Kuokkalan Graniitin Ampumahallin sählykaualos-sa. Mukaan oma maila, sisä-pelikengät ja juomapullo. Ker-homaksu on yhteensä kevääl-tä ja syksyltä 15 e. Mahtuu 14 kerholaista. Kerhon vetäjänä Niko Lehti.

TORSTAI

MoniTORI 3-6-luokkalaisille klo 13.30-16 Polttolinja 37 nuorisotilassa. Kädentaitoja ja askartelua Tanjan kanssa. Kokkikerho 2-4-luokkalaisille klo 16.30-18 Polttolinja 37 nuorisotilassa. Helppoja her-kuja suolaisesta ja makeasta. Materiaalimaksu 15 e makse-taan ensimmäisellä kerhoker-ralla. Mahtuu 10 kerholaista. Kerhon vetäjinä Emma ja Me-ri.

Puuhakerho 1-3-luokkalaisil-le klo 17-18.30 Polttolinja 37 nuorisotilan päädystä. Leiki-tään, askarrellaan ja leivotaan. Mahtuu 10 kerholaista ilmoit-tautumisjärjestyksessä. Ker-hon vetäjinä Bettina ja Elli.

LEIRIT JA RETKET

Kouluikäisten (2-6-lk) Temppulei-ri 12.-14.10. Koivuniemessä. Hinta 30 e. Yhteistyössä Keskustan alue-seurakunnan kanssa (Kuokkala 10 paikkaa ja Kesusta 10 paikkaa). Ilm. 17.9-28.9. www.jyvaskylanseu-rukunta.fi/ilmoittaudu Kouluikäisten (1-6-lk) retki Heu-rekaan ja Sealifeen 1.12. Hinta 30 e. Ilm. 5.11-18.11. www.jyvasky-lanseurakunta.fi/ilmoittaudu

Kideen viisivuotiskonsertti Kuokkalassa

Käsikello-orkesteri Kidealoitti toimintansa Suomen ensim-mäisenä käsikelloduona viisi vuotta sitten. Sittemmin pien-ryhmätoimintana laajentunut orkesteri juhlii taivaltaan lau-antaina 6.10. klo 18 Kuokka-lan kirkossa.

Sari Eirtola-Loukolan joh-dolla soittavan Kideen alai-

suudessa toimii myös soolo-toimintansa Suomen ensim-mäisenä käsikelloduona viisi vuotta sitten. Sittemmin pien-ryhmätoimintana laajentunut orkesteri juhlii taivaltaan lau-antaina 6.10. klo 18 Kuokka-lan kirkossa.

Sari Eirtola-Loukolan joh-dolla soittavan Kideen alai-

suudessa toimii myös soolo-toimintansa Suomen ensim-mäisenä käsikelloduona viisi vuotta sitten. Sittemmin pien-ryhmätoimintana laajentunut orkesteri juhlii taivaltaan lau-antaina 6.10. klo 18 Kuokka-lan kirkossa.

Kideen yhteistyökumppaneita vuosien varrelta eli Lapsikuoro Kolmekuutoset, sahansoit-taja Teija Liikamaa, laulaja Marianne Mäenpää sekä käsi-kello-orkesteri Clarabella.

Clarabella on aikuisten har-rasteryhmä. Myös lapsille on oma käsikelloryhmänsä, joka harjoittelee Kuokkalassa.

Tiedustelut p. 050 436 8619 tanja.siitari@evl.fi

Kyyti vanhusten- viikon messuun

Bussi vie Taulumäelle 10.10. Lähtö Tikkakosken Veteraanitalolta klo 11.45, Palokan Veteraanitalo 12.00, Palokan kirkko 12.15, Luhtisen palvelutalo klo 12.30, Lohikosken Palvelutalo Nuottak. 12.40.

Sadonkorjuun kiitosjuhla

Sadonkorjuun kiitosjuhla ja myyjäisiä lähetyksen hyväksi vietetään 23.9. messun jälkeen Palokan kirkossa. Myyjäislahjoitusta otetaan vastaan ennen messun alkua.

Isien sähkökerho Keljonkankaan koululla

Sählykerho kokoontuu tiistaisin klo 18-19. Tule mukaan pelaamaan sählyä pelaamisen hauskuuden vuoksi, ei tosissaan harjoitellen. Eli hikeä pintaan, rauhallista kontaktia, ei

lämäreitä. Kerho on tarkoitettu ensisijaisesti Keljonkankaan ja sen lähialueiden isille, jotka eivät harrasta liikuntaa vakituisesti joukkueessa tai seurassa. Ota omat välineet mukaan!

"Ennen Wanhaan" syyslomaläiri

Keltinmäen ja Säynätsalon alueseurakuntien yhteinen 7-10-vuotiaiden syyslomaläiri Vesalan Verkossa 15.-17.10. Ilmoittautuminen www.jyvaskylanseurakunta.fi/ ilmoittaudu.

Palokan alueseurakunta

Palokan kirkko

ROVASTINTIE 8 A
p. 040 5609911

Messu su 23.9. klo 10, Laine, Hautalahti, Ikonen, Palokan kirkkokuoro. Messun jälkeen sadonkorjuun kiitosjuhla ja myyjäiset lähetyksen hyväksi. Miesten piiri ti 25.9. ja 9.10. klo 18 kirkon parvella, Kari Oja, tied. 050 68691.

Raamattupiiri kirkon takkatuvassa ti 25.9. ja 9.10. klo 18. Tied. 040 7090142.

Rukouspiiri ke klo 18 kirkon parvella, Heikki Iloa.

Alfa-kurssi kirkolla to 27.9. alkaen klo 18-20. Tarkempaa tietoa: www.kohtaamispaikka.net/index.php/alfa-kurssi. Tied. ja ilm. p. 040 513 5766, pekka.pirinen@kolumbus.fi

Tiikkutäkkimessu su 30.9. klo 10, Ahonen, Pääkkönen, Ikonen. Sanansaattajat ry:n radiolähetystilaisuus: n. 11.30 Keittolounas (6 e), n.12.15 Radiolähetystilaisuus, Mervi Viuhko ja Merja Kauppinen. Kahvit. KohtaamisPaikka su 7.10. klo 17, Heli Ahonen ja Mika Kilkki.

Aikuisten oikeesti - keskusteluryhmä kirkon parvella ti 2.10. ja 16.10. klo 18-19.30. Harri Alatupa (040 871 1903) ja Sep-po Hautalahti (040 545 8710).

Nuorten viikkomessu ke 3.10. klo 18.30, Ahonen, Ikonen.

Perhemessu su 7.10. klo 10, Pääkkönen, Ahonen, Ruhanen, Lapsikuoro.

DIAKONIA JA LÄHETYS:
Lähimmäisen Kahvitupa torstaisin klo 12-15 takkahuoneessa, klo 13 ohjelmatuokiossa 20.9. Seppo Hautalahti; 27.9. Arja Melleri; 4.10. Tuovi Ruhanen; 11.10. Antin hunajaa. Tied. 040 709 0142.

Sadonkorjuun kiitosjuhla ja myyjäiset lähetyksen hyväksi 23.9. messun jälkeen. Lahjoituksia otetaan vastaan ennen messun alkua myyjäispyötyin.

Päiväpiiri klo 13 kirkkosalissa ja -torilla: 26.9. Kokemuksia hiljaisuudesta, Elina Romar; 10.10. Aleksis Kiven päivänä, Heli Pääkkönen.

Lyydiat käsityöpiiri ma 1.10. klo 13 takkahuoneessa.

Lähetyksen askartelupiiri ti 2.10. klo 10 takkahuoneessa.

Keskiviikkolounas kirkolla ke 3.10. klo 11. Hinta aikuisilta 5 e, yli 4-vuotiailta 2,5 e ja alle 4-vuotiailta 1,5 e. Päiväruokoushetki kirkossa klo 12. Vapaaehtoisia tarvitaan 5.12. olevalle kerralle. Ota yhteyttä Elinaan p. 040 560 9910.

Hyvä Hetki -ryhmä ke 3.10. klo 14 takkahuoneessa. Avoin ryhmä mielenterveyskuntoutujille.

Diakoniatyöntekijät: Leena Nokka p. 040 709 0142 ja Elina Romar p. 040 560 9910.

Päivystys kirkolla ti ja ke klo 9-11. Muulloin sop. mukaan, kotikäyntejä pyydettyä.

LAPSILLE JA PERHEILLE:
Perhepysäkit:
Ritoharjun perhepysäkki, Norolankuja 3 F, ma klo 9-11. Kirrin perhepysäkki, Kirrinpelto 1, ke klo 9-11. Palokan kirkolla to klo 9-11 (ei 27.9.)
Vauvapysäkki/ ensimmäisen

vauvan vanhemmille ja lapselle kirkolla ti klo 12.30-14.30.

Mammmapysäkki kirkon parvella ma 1.10. klo 18-19.30.

Perhepäivähoitajien pysäkki Ritoharjussa pe 12.10. klo 9-11.

Muskari keskiviikkoisin. Tied. p. 050 340 9893.

Pyhäkoulut:
Palokan kirkolla, alakerran päiväkerhotiloissa su klo 10.

Pyhäkoulun iltanuotio Sarpatisissa to 11.10. klo 18-19.30.

Koko perheen tapahtuma nuotion ääressä. Tied. ja ilm. 7.10. mennessä katja.jansa@evl.fi tai p. 040 560 9908

Huom! Torstaina 27.9. ei päivä- eikä perhekerhoja.

Perhemessu su 7.10. klo 10 kirkolla.

KOULUIKÄISILLE:
Kerhot alkavat viikolla 38.

Monitoimikerho 1-5lk ma klo 17-18.30 kirkolla.

Kokkikerho 1-6lk ma klo 17-18.30 kirkolla.

Kokkikerho 1-6lk ma klo 17-18.30 kirkolla.

Toimintakerho 3-6lk ti klo 17.30-19 kirkolla.

Lapsikuoro 2-6lk ke klo 16-17 kirkolla. Tied. 040 560 9931.

Kokkikerho 1-6lk to klo 17-18.30 kirkolla.

Puuhakerho 1-6lk ma klo 17.30-19 Ritoharjun kerhotilassa, Norolankuja 3 F.

Palloilukerho 1-6lk ma klo 17-18 Jokelan koulun liikuntasalissa, Rovastinpolku 3.

Sählykerho 1-6lk to klo 17-18 Jokelan koulun liikuntasalissa, Rovastinpolku 3.

Isä-poika-sähly su klo 17-18.30 Jokelan koulun liikuntasalissa, Rovastinpolku 3.

Kerhomaksut: Kokki-, sähly- ja palloilukerho 15 e/syys, maksu kerätään ensimmäisillä kerhokertoilla. Muut kerhot maksuttomia.

Syysleiri 15.-17.10. alakouluikäisille Koivuniemessä yhdessä Korpilahden alueen kanssa, Palokasta 10 ensin ilmoittautunutta lasta saa leiripaikan. Ilm. sähköisesti 17.9.-30.9. www.jyvaskylanseurakunta.fi/ ilmoittaudu.

Leirille on bussikuljetus. Lisätietoja minna.junttila@evl.fi, 040 773 9851

NUORILLE:
Nuortenillat ke klo 18.30-20.30, viikkomessuiltoina messun jälkeen. Kaikille nuorille avoimia.

Seniori-isot ke 26.9. klo 17-18.30. Toista ja kolmatta vuotta isostoiminnassa mukana olevien kokoontuminen.

Nuorten viikkomessu kirkkosalissa ke 3.10. klo 18.30, nuortenilta messun jälkeen.

Perusisot ke 10.10. klo 17-18.30. Ensimmäistä vuotta isokoulutusta käyvien kokoontuminen.

Koulupäivystys pe klo 11.30-12.15 Palokan yläkoululla.

Nuorten aikuisten sähly pe klo 16.45-18 Jokelan koulun liikuntasalissa.

Lisätietoja ilikka.goos@evl.fi, p. 040 527 5382, niko.heiniluoma@evl.fi, p. 040 560 9909 ja heli.ahonen@evl.fi, p. 040 831 0565.

MUSIIKKI:
Palokan lapsikuoro (2-6-luokkalaisille) ke klo 16-17. Lauluryhmä Tuikku ke klo 17.30.

Lisätietoja p. 040 560 9931, tuovi.ruhanen@evl.fi.

Palokan kirkkokuoro to klo 18. Tied. p. 040 684 2050.

Kuorot harjoittelevat Palokan kirkon yläkerrassa.

Säynätsalon alueseurakunta

Säynätsalon kirkko

SAARNATIE p. 050 436 5419

Hautaus- ja virastopalvelut: Avoimma ma ja ti klo 9-13, to klo 9-12 p. 040 535 0047. Suljettu 27.9.

Messu su 23.9. klo 10, Romar, Tenkanen. Säynätsalon eläkkeensaajien kirkkopyhä.

Messu su 30.9. klo 10, Kärkkäinen, Tiusanen.

Messu su 7.10. klo 10, Kärkkäinen, Tiusanen.

LAPSILLE JA PERHEILLE
Tiedustelut: Leni Sievinen, p. 050 917 2802

Toimintapaikat: Neulaskoti ja Säynätsalon pappila

Päiväkerhot 3-6-vuotiaille (ma-ke)

Perhekerhot

Neulaskoti: vauvaryhmä (ti), taaperoryhmä (to), perhekerho (pe)

Säynätsalo: perhekerho (to)

Muskarit Neulaskodilla. Tied. Sirpa Poikolainen, p. 050 340 9898.

27.9. ei ole perhekerhoja.

30.9. Mikkelinpäivänä klo 15 leivotaan Neulaskodilla kirkkokahveja varten. Perhekerho klo 16.

11.10. klo 9.30 kirkkohetki Säynätsalon kirkossa

12.10. klo 10 kirkkohetki Neulaskodilla

Perjantailounas lähetyksen hyväksi pe 28.9. klo 10.45 alkaen. Ikääntyvien ihmissuhteet sukupolvien ketjussa - päivä varttuneelle välle la 29.9. klo 10-15 kirkossa.

Mikkelinpäivän juhlamessu su 30.9. klo 10. Kirkkokahvit ja Candelan lauluja vuosikymmenten varrelta - Candela 65 vuotta. Seurakuntasalissa näytteillä Pekka Luukkosen töitä.

Lasten kirkkotapahtumat ti 2.10. klo 9 ja 10.

Työtupa ti 2.10. klo 12-15, avoimet ovet.

Hartaus ja aamupala to 4.10. klo 10.

Jukka Leppilammen konsertti to 4.10. klo 18.30.

Päiväpiiri pe 5.10. klo 12.30 Tikkakosken Rauhanyhdistyksen talolla Jylhänperällä.

Messu su 7.10. klo 10, sadonkorjuun kiitos, saarna Erkki Puhalainen, Vallipuro, Vuorenoja. Lähetysmyyjäiset ja uutispuuro.

Seurakuntailta ke 10.10. klo 18.30 Lahtisilla, Nyröläntie 807, Vesanka.

LAPSILLE JA PERHEILLE:
Ekavauvaryhmä Pallerot ti kirkolla klo 13-15.

Perhekerhot ke ja to kirkolla klo 9.30-11.30 ja ti Puuppolan Kuiselassa klo 9.30-11.30.

Pyhäkoulu Puuppolan kerhotilassa ke 26.9. ja 10.10. klo 17.30.

Muskaritoimintaa kirkolla ma-

nantaisin. Tied.p. 050 340 9893. Lisätietoja lapsi- ja perhetyöstä p. 040 560 9914.

KOULUIKÄISILLE:
Vapaista kerhopaikoista voi tiedustella, p. 040 560 9915.

Kerhot:
Tikkakosken kirkolla:
Pelikerho 5-7-luokkalaisille tytöille ja pojille ti klo 16-17.30.

Kokkikerho 3-6-luokkalaisille tytöille ja pojille ti klo 17-18.30.

Materiaalimaksu 15e/syyskausi. Liinalamin koululla:

Toimintakerho 1-6-luokkalaisille tytöille ja pojille ma klo 17-18.

Puuppolan koululla:
Puuhakerho 1-3-luokkalaisille tytöille ja pojille ti klo 18-19.

Luonetjärven koululla:
Sählykerho 4-6-luokkalaisille pe klo 16.15-17.15. Koulun salissa.

Kalastuskerho 1-7-luokkalaisille to 25.10.-29.11. klo 17.30-19 koulun veistoluokassa.

Syyslomaläiri 1-6-luokkalaisille 15.-17.10. syysloma viikolla 42. Ilm. 17.-30.9. www.jyvaskylanseurakunta.fi/ ilmoittaudu

NUORILLE:
Peli-ilta ti klo 18-21.

Isokoulutukset parittomilla viikoilla keskiviikkoisin: perusisot klo 17.30 ja jatkoisot klo 19.

Musiikki:
Koululaisten kuoro to klo 16.30-17.30, srk-koti. Gospelkuoro Neulaset to klo 18-19.30, srk-koti. Tiedustelut p. 044 299 1478. Kanteleryhmä Tied. p. 0400 669 146.

DIAKONIA:
Työtupa ti klo 12-16. Käsitöitä ja leivontaa lähetyksen ja diakonian hyväksi.

Päiväpiiri ke 3.10. klo 13 Pappilassa. Eläkeikäisten keskustelupiiri kokoontuu joka toinen keskiviikko. Vapaaeht. kahvimaksu.

Hartaus ja aamupala to kirkolla klo 10-11.

Tasausilta to 20.9. klo 18, Mikko Vaismaa, Niemitalo, Vallipuro, iltaatee.

Hartaus ja perjantailounas lähetyksen hyväksi pe 28.9. klo 10.45.

Ikääntyvien ihmissuhteet sukupolvien ketjussa - kutsutilaisuus varttuneelle välle la 29.9. klo 10-15 kirkossa.

Lähetysmyyjäiset ja uutispuuro messun jälkeen su 7.10.

Ajanvaraus diakoniatyöntekijän vastaanotolle p. 040 560 9916, marja-liisa.jaakonaho@evl.fi.

MUSIIKKI:
Candela-kuoro to klo 18.30-20.30 kirkolla. Uudet laulajat rohkeasti mukaan! tied. p. 040 5609913, ilpo.vuorenoja@evl.fi. Kirkossa Kai Niemisen kitarakonsertti to 27.9. klo 19 ja Jukka Leppilammen konsertti to 4.10. klo 18.30 kirkossa.

NUORILLA LA 20-22 kirkolla. Lisätietoja p. 040 760 5098, mikko.haapasaari@evl.fi

DIAKONIA:
Työtupa ti klo 12-16. Käsitöitä ja leivontaa lähetyksen ja diakonian hyväksi.

Päiväpiiri ke 3.10. klo 13 Pappilassa. Eläkeikäisten keskustelupiiri kokoontuu joka toinen keskiviikko. Vapaaeht. kahvimaksu.

Hartaus ja aamupala to kirkolla klo 10-11.

Tasausilta to 20.9. klo 18, Mikko Vaismaa, Niemitalo, Vallipuro, iltaatee.

Hartaus ja perjantailounas lähetyksen hyväksi pe 28.9. klo 10.45.

Ikääntyvien ihmissuhteet sukupolvien ketjussa - kutsutilaisuus varttuneelle välle la 29.9. klo 10-15 kirkossa.

Lähetysmyyjäiset ja uutispuuro messun jälkeen su 7.10.

Ajanvaraus diakoniatyöntekijän vastaanotolle p. 040 560 9916, marja-liisa.jaakonaho@evl.fi.

MUSIIKKI:
Candela-kuoro to klo 18.30-20.30 kirkolla. Uudet laulajat rohkeasti mukaan! tied. p. 040 5609913, ilpo.vuorenoja@evl.fi. Kirkossa Kai Niemisen kitarakonsertti to 27.9. klo 19 ja Jukka Leppilammen konsertti to 4.10. klo 18.30 kirkossa.

NUORILLE:
Peli-ilta ti klo 18-21.

Isokoulutukset parittomilla viikoilla keskiviikkoisin: perusisot klo 17.30 ja jatkoisot klo 19.

Muskaritoimintaa kirkolla ma-

nantaisin. Tied.p. 050 340 9893. Lisätietoja lapsi- ja perhetyöstä p. 040 560 9914.

KOULUIKÄISILLE:
Vapaista kerhopaikoista voi tiedustella, p. 040 560 9915.

Kerhot:
Tikkakosken kirkolla:
Pelikerho 5-7-luokkalaisille tytöille ja pojille ti klo 16-17.30.

Kokkikerho 3-6-luokkalaisille tytöille ja pojille ti klo 17-18.30.

Materiaalimaksu 15e/syyskausi. Liinalamin koululla:

Toimintakerho 1-6-luokkalaisille tytöille ja pojille ma klo 17-18.

Puuppolan koululla:
Puuhakerho 1-3-luokkalaisille tytöille ja pojille ti klo 18-19.

Luonetjärven koululla:
Sählykerho 4-6-luokkalaisille pe klo 16.15-17.15. Koulun salissa.

Kalastuskerho 1-7-luokkalaisille to 25.10.-29.11. klo 17.30-19 koulun veistoluokassa.

Syyslomaläiri 1-6-luokkalaisille 15.-17.10. syysloma viikolla 42. Ilm. 17.-30.9. www.jyvaskylanseurakunta.fi/ ilmoittaudu

NUORILLE:
Peli-ilta ti klo 18-21.

Isokoulutukset parittomilla viikoilla keskiviikkoisin: perusisot klo 17.30 ja jatkoisot klo 19.

Musiikki:
Koululaisten kuoro to klo 16.30-17.30, srk-koti. Gospelkuoro Neulaset to klo 18-19.30, srk-koti. Tiedustelut p. 044 299 1478. Kanteleryhmä Tied. p. 0400 669 146.

DIAKONIA:
Työtupa ti klo 12-16. Käsitöitä ja leivontaa lähetyksen ja diakonian hyväksi.

Päiväpiiri ke 3.10. klo 13 Pappilassa. Eläkeikäisten keskustelupiiri kokoontuu joka toinen keskiviikko. Vapaaeht. kahvimaksu.

Hartaus ja aamupala to kirkolla klo 10-11.

Tasausilta to 20.9. klo 18, Mikko Vaismaa, Niemitalo, Vallipuro, iltaatee.

Hartaus ja perjantailounas lähetyksen hyväksi pe 28.9. klo 10.45.

Ikääntyvien ihmissuhteet sukupolvien ketjussa - kutsutilaisuus varttuneelle välle la 29.9. klo 10-15 kirkossa.

Lähetysmyyjäiset ja uutispuuro messun jälkeen su 7.10.

Ajanvaraus diakoniatyöntekijän vastaanotolle p. 040 560 9916, marja-liisa.jaakonaho@evl.fi.

MUSIIKKI:
Candela-kuoro to klo 18.30-20.30 kirkolla. Uudet laulajat rohkeasti mukaan! tied. p. 040 5609913, ilpo.vuorenoja@evl.fi. Kirkossa Kai Niemisen kitarakonsertti to 27.9. klo 19 ja Jukka Leppilammen konsertti to 4.10. klo 18.30 kirkossa.

NUORILLA LA 20-22 kirkolla. Lisätietoja p. 040 760 5098, mikko.haapasaari@evl.fi

DIAKONIA:
Työtupa ti klo 12-16. Käsitöitä ja leivontaa lähetyksen ja diakonian hyväksi.

Päiväpiiri ke 3.10. klo 13 Pappilassa. Eläkeikäisten keskustelupiiri kokoontuu joka toinen keskiviikko. Vapaaeht. kahvimaksu.

Hartaus ja aamupala to kirkolla klo 10-11.

Tasausilta to 20.9. klo 18, Mikko Vaismaa, Niemitalo, Vallipuro, iltaatee.

Hartaus ja perjantailounas lähetyksen hyväksi pe 28.9. klo 10.45.

Ikääntyvien ihmissuhteet sukupolvien ketjussa - kutsutilaisuus varttuneelle välle la 29.9. klo 10-15 kirkossa.

Lähetysmyyjäiset ja uutispuuro messun jälkeen su 7.10.

Ajanvaraus diakoniatyöntekijän vastaanotolle p. 040 560 9916, marja-liisa.jaakonaho@evl.fi.

MUSIIKKI:
Koululaisten kuoro to klo 16.30-17.30, srk-koti. Gospelkuoro Neulaset to klo 18-19.30, srk-koti. Tiedustelut p. 044 299 1478. Kanteleryhmä Tied. p. 0400 669 146.

DIAKONIA:
Työtupa ti klo 12-16. Käsitöitä ja leivontaa lähetyksen ja diakonian hyväksi.

Päiväpiiri ke 3.10. klo 13 Pappilassa. Eläkeikäisten keskustelupiiri kokoontuu joka toinen keskiviikko. Vapaaeht. kahvimaksu.

Hartaus ja aamupala to kirkolla klo 10-11.

Tasausilta to 20.9. klo 18, Mikko Vaismaa, Niemitalo, Vallipuro, iltaatee.

Vaajakosken sadonkorjuumessu

23.9. klo 10 kirkossa on Kansanlaulu- ja sadonkorjuumessu, myyjäiset sekä kahvit ja ruispuuroa. Tuotto lähetystyölle. Lahjoituksia myyjäisiin voi tuoda ennen messun alkua.

Kanttorien iltamusiikki

Tiistaina 9.10. klo 18 kuullaan Iltamusiikkia Vaajakosken kirkossa. Musiikkia esittävät Keski-Suomen kanttorit. Lisäksi tilaisuudessa on mukana Tero Reingoldt.

Henki & elämä

4. vsk.
ISSN 1798-1255

Seuraava lehti 11.10.
Materiaali 28.9.

Kustantaja Kustannus-osakeyhtiö Kotimaa
0207 54 2000
Julkaisija
Jyväskylän seurakunta
Painosmäärä
62 500
Jakelu Itella Oyj
Jakeluohjaukset
Postin asiakaspalvelu,
puh. 0200 71 000
www.posti.fi/palautte

Päätöimittaja
Marjo Rönnkvist 040 535 1064
Toimitus
Kaarina Heiskanen 050 380 0612
Sirpa Koivisto 040 7030 350
Janne Könönen 050 360 3459
Marja Leena Luukkonen 040 545 8740
Sähköposti
jksrktiedotus@evl.fi
etunimi.sukunimi@evl.fi
Faksi (014)636 785

Osoite Cygnaeuksenkatu 8
PL 103, 40101 JYVÄSKYLÄ
Ilmoitusmyynti
Jaana Mehtälä
p. 020 754 2309,
040 509 4962
jaana.mehtala@kotimaa.fi
Ilmoitushinnat
1,60 e/pmm

Seurakunnan puhelin-
vaihde 014 636611

Vaajakosken alueseurakunta

Vaajakosken kirkko

KIRKKOTIE 11 p 040 560 9930

Su 23.9. klo 10 Kansanlaulu- ja sadonkorjuumessu, Huttunen, Partanen, soitinyhtye. Sadenkorjuumyyjäiset. Ruispuuroa. Tuotto lähetyskassalle. Lahjoituksia myyjäisiin otetaan vastaan ennen messua.
Su 30.9. Mikkelinpäivän messu klo 10, Rossi, Piilonen. Kahvit.
Su 7.10. Messu klo 10, Rossi, Partanen, Kanteleryhmä, joht. Ulla Honkonen. Kahvit.

RYHMÄTOIMINTAA:

To 20.9. klo 12 Miesten piiri. Taidekurssi Kuoleman kuvat kirkolla to klo 18-20.30: 20.9., 4.10., 25.10. ja 18.11. Ilm. ja lisätiedot p. 040 545 8730.
To 27.9. klo 18.30 Miestenpiiri, Lasse Nikkinen.
To 4.10. klo 12 Miesten piiri.
To 11.10. klo 18.30 Miestenpiiri, Lasse Nikkinen.

SEURAKUNTAILLAT:

Ke 10.10. klo 18.30 Tölskän seurakuntailta Kerttu ja Heimo Savelalla, Mutkatie 14.

PÄIVÄPIIRIT:

Pe 28.9. klo 12 Leppälahden päiväpiiri.

Ti 2.10. Rauhanyhdistyksen järj. seurakirkolla klo 18.30.

DIAKONIA:

Ke 26.9. Keski-ikäiskerho, Jyskän srk-koti, klo 13.
Ke 3.10. Keski-ikäiskerho,

kirkko, klo 13.
Ke 10.10. Vanhusten viikon messu, Taulumäen kirkko klo 13. Kahvit Rauhanyhdistyksen tiloissa. Ilmainen linja-autokuljetus kirkolta Jyskän kautta. Lähtö klo 12 kirkolta. Lisätietoja diakoniatyöntekijöiltä. El Jyskän keski-ikäiskerho!
Päivystykset:
Vaajakosken kirkko, ke ja pe klo 9-10, p. 040 560 9926.
Jyskän seurakuntakoti, ti ja ke klo 9-10, p. 040 560 9927.
Pyydettyä myös kotikäyntejä.

LÄHETYS:

Ti 25.9. Lähetyspiiri klo 13 Vaajakosken kirkko.
Ti 9.10. Lähetyspiiri klo 13 Vaajakosken kirkko.

LAPSET JA PERHEET:

Lapsityönohj. vs. p. 040 574 1706, leena.m.lyytinen@evl.fi
Lapsityön teologi p. 040 5458730. eeva-kaisa.rossi@evl.fi
Diakoni p. 040 560 9927, tero.reingoldt@evl.fi
Vaajakosken kirkko
Marja Lähteelä p. 040 574 2026
Jyskän srk-koti,
Asmalammientie 4
Arja Tuomainen p. 0400 201 079, Aila Verronen p. 040 574 1792.

Kaunistarjun kerho

Yläkoskentie 11
Johanna Ahonen p. 0400 905 915, Tarja Palander p. 0400 706 205

Sähköposti: etunimi.sukunimi@evl.fi
Päiväkerhojen vapaita paikkoja voi kysyä varhaiskasvatustalolta.
Perhekerhot:

Jyskän seurakuntakodilla ti klo 9-11.
Kirkolla ti klo 9-11.

Kaunistarjun kerholassa ke klo 8.30-11.
Vauvakerho ti klo 13-14.30 kirkolla ekavauvaperheille.

Muskarit kirkolla ti klo 8-12. Lisätietoja p. 050 340 9893.
Lapsiparkit yli 3-vuotiaille pe

klo 8-12 Jyskän srk-kodilla ja Kaunistarjun kerholassa, sis. lounaan. Maksa 7.12. klo 18.
Kaunistarjun kerholassa, Yläkoskentie 11: su klo 10.
Tölskä, Mutkatie 14: su klo 14
Tukea arkeen perheille. Tied. p. 0400 905 915 ja p. 0400 706 205.

KOULUIKÄISET:

Kerhot:
Monitoimikerho 1-3lk ti klo 17-18.30 (kirkon nuorisotila).
Monitoimikerho 3-5lk ke klo 16.30-18 (kirkon päiväkerhotila).
Stopmotion-animaatiokerho 4-6lk to klo 16.30-18 (kirkon nuorisotila). Huom! 27.9. Ei kerhoa!
Sporttikerho 3-5lk toklo 16.45-18.30 (Vaajakummun koulu, liikuntasali).

Sählykerho 3-5 lk pe klo 16.30-17.30 (Jyskän koulu, liikuntasali).
Kokkikerho 1-3lk pe klo 16-17.30 (Jyskän srk-koti).

Monitoimikerhojen (5 e) ja kokkikerhon (10 e) maksu suoritetaan viimeistään toisella kerralla.
Lisätietoja: www.jyvaskylanseurakunta.fi/Vaajakosken alue tai kirsji-marja.piippanen@evl.fi/040 558 2542.

Leirit:
Lasten syysleirit Etsitään yhdessä aarretta Koivuniemen leirikeskuksesta syyslomaviikolla:

1-3lk to-pe (18.-19.10.), 25 e/lapsi/leiri.
4-6lk pe-su (19.-21.10.), 30 e/lapsi/leiri.

Ilm. 1.9.-30.9. www.jyvaskylanseurakunta.fi/ilmoittaudu
Lisätietoja seurakunnan nettisivulla ja kirsji-marja.piippanen@evl.fi/040 558 2542.

NUORET:
Isoiskoulutus ke klo 17.30-19.15 kirkolla.
Perusisot (uudet) ke 26.9. ja ke 10.10.
Perusisotien leiri on 5.-7.10.

Jatkoisot (toisen vuoden isoset) 3.10.
Seniorit (kolmannen vuoden isot) 3.10.

Hengari, nuorten avoimet ovet joka ke heti isoskoulutuksen jälkeen klo 19-20.30.

Koulupäivystykset joka pe Vaajakosken koululla klo 10.45-12.15.

Nuorten messu ke 3.10. klo 19. Soittajia, laulajia ja muita avustajia tarvitaan aina! Messun valmistelu yhdessä nuorten kanssa to 27.9. klo 17-19.

Perjantaijuhla pe 21.9. klo 17-21.45 kirkolla.
Lisätietoja p. 040 560 9925 tai p. 040 680 4831.

MUSIIKKI:

Kantelepiiri ma klo 19 kirkolla. Tied. p. 0400 669 146.
Senioreiden lauluryhmä kirkolla to klo 12.30. Tied. p. 040 560 9922.

Kirkkokuoro to klo 18. Tied. p. 050 358 1860.
Majakka-kuoro pe klo 18. Tied. p. 0400 504 622.

LASTEN SYYSLEIRIT

Koivuniemen leirikeskuksesta syyslomaviikolla:

1-3-luokkalaiset to-pe (18.-19.10.), 25 e.
4-6-luokkalaiset pe-su (19.-21.10.), 30 e.

Ilmoittautuminen 1.9.-30.9. www.jyvaskylanseurakunta.fi/ilmoittaudu
Lisätietoja netissä sekä nuorisotyönohjaaja p. 040 558 2542
kirsji-marja.piippanen@evl.fi

Yhteiset

Kohtaamispaikka

www.kohtaamispaikka.net
Su 23.9. klo 17 KohtaamisPaikka, Keskuseurakuntatalo (Yliopistonkatu 12), Mika Kilkki, Juha Kyrrä. Lastenohjelmat.
Su 30.9. klo 17 KohtaamisPaikka Keskusrk-talo, Mika Kilkki.
Su 7.10. klo 17 KohtaamisPaikka ja ehtoollinen, Palokan kirkko, Jukka Jämsén. Lastenohjelmat. Lähtö klo 16.30 Keskus-srktalo. Alfa-kurssi 3.10.-4.12. keskiviikkoisin klo 18.30-20.30 Kilkeillä, Kevättärentie 10, Mustalampi. Tied. ja ilm. tiina.kilkki@kohtaamispaikka.net / 044 524 3904.

Leskien klubi

To 27.9. klo 10 Vanhassa pappilassa (Vapaudenk. 26). Tied. 050 521 5416.

Maahanmuuttajatyo

Keskustan alue:
Seniiritanssiryhmä Keskuseurakuntatalon jumppasali (Yliopistonkatu 12) ti klo 10.30-11.45.
Naisten Suomi-kerho (Kauppakatu 13) ke 10-11.30.

Keltinmäen alue:
Paluumuuttajien kerho Keltinmäen kirkolla (Keltinmäentie 10) ti klo 10-12.

Kuokkalan alue:
Naisten Suomi-kerho Kerho-
huoneessa (Polttolinja 37) ti klo 10-11.30.

Huhtasaun alue:
Huhtasaun kirkolla (Nevakatu 6).
Naisten jumppa jumppasalissa ti klo 12-13.

Naisten Suomi-kerho takka-
huoneessa ke klo 13-14.30.
Paluumuuttajien kerho takka-
huoneessa to klo 10-12.

Lentopallokerho jumppasalissa to klo 17-18.
Koripallokerho la klo 12-13.45.
Miesten lentopallokerho +
sauna jumppasali to klo 19-21.

Herättäjä-Yhdistys

Ti 25.9. klo 13.30 Lähetyspiiri, kristillinen opisto.
Ti 9.10 klo 17.30 Seurat, Vanha Pappila.

Jyväskylän NNKY

Puistotori 4, www.ywca.fi
Ke 19.9. klo 17 Exodus-raamatupiiri.

Ti 2.10. klo 9-11 Avoin kohtaamispaikka amaiaisineen: Vanhusten virret, Annemari Siistonen; klo 17-20 Tuunaus- ja taidetyöpaja.

Ke 3.10. Kirjapiiri II. Aravind Adiga: Viimeinen mies.
Ti 9.10. klo 9-11 Avoin kohtaamispaikka: Kaksi Koreaa.

Lasten muskareissa keskiviikkoihin tilaa:
Vanhemman kanssa:
1-1,5-v. klo 15.15-15.45.
2-2,5-v. klo 16.00-16.30.
2,5-3,5-v. klo 16.45-17.15.
Yksin: 4-5-v. klo 17.15-18.

Kristilliset eläkeläiset

Tilaisuus Siiontempelissä (Lyseokatu 1) ma 8.10. klo 14.
Ma 22.10. klo 14 Lähetyskoti (Kauppakatu 13).

Jyväskylän Rauhanyhdistys

www.jklry.net, p 044 505 0653
Ke 19.9. klo 19 Seurat, ry.
La 22.9. Syysmyyjäiset ry, klo 16.30 alkukahaus, klo 17, ruokailu, klo 18, myynti.

Su 23.9. klo 16 Seurat, ry.

Ke 26.9. klo 19 Seurat, ry.
Syysseurat 29.9.-30.9.
La 29.9. klo 15.30 Vanhusten ja liikuntaesteisten HPE, ry.

La 29.9. klo 17 Seurojen aloitustilaisuus toimitsijoille, ry.
La 29.9. klo 18 Viikkomessu, Taulumäen kirkko.

La 29.9. klo 21 Puheenvuoro: *Minä olen Herra sinun Jumalasi*, ry.
Su 30.9. klo 12 Seurat, ry.

Su 30.9. klo 14.45 Seurat, ry.
Su 30.9. klo 17 Päätösseurat, ry.
Ke 3.10. klo 19 Seurat, ry.

Hämeenlinnalaisien myyjäiset La 6.10. ry. Klo 16 Ruokailu ja arpojen myynti, klo 17 Alkukahaus ja Linnan myyjäiset, klo 19 Ilta-tapahtuma, iltakahaus, iltapala.

Su 7.10. klo 16 Seurat, ry.
Ke 10.10. klo 19 Seurat, ry.

Kansan Raamattuseura
Sanan Kulma, Seminaarinkatu 19
Raamattupiiri Sanan Kulmalla
perjantaisin klo 11 alk. 21.9.

Rukouspiiri keskiviikkoisin. Tied. Hilkka Kautto, p. 040 703 9207.
YHDESSÄ-juhla Keskuseurakuntatalolla la 22.9. klo 15. Kalle Virta, Terhi Rajala, Heimo Lajunen, Tuula Hakkarainen, Mika Lahtinen, Lotta Tuominen, Inkeri Virkkala-Järvinen ym. Monologinäytelmä *Johanneksen evankeliumi*, Mikael Kokko.

Seniiritforum ti 25.9. Keskussrk-talo klo 13. Ilo. Yllättävän lähellä. Kts Keskustan aluestrk.

Päiväkahvit Sanan Kulmalla ti 9.10. klo 14. *Elämäntutkimus*, Risto Närhi. *Martta Pesonen*, Saara Mörsky, Riitta Hytönen, Inkeri Virkkala-Järvinen. Kahvit.

Ev.lut. Kansanlähetys

Lähetyskoti, Kauppakatu 13, p. (014) 620 801, http://keski-suomi.sekl.fi. Toimisto avoinna ti ja to klo 10-14.

Lähetyskoti:
To 20.9. klo 11.30-14 Torstaikahvila. Sanaa, juttuseuraa, kahvia.

To 20.9. klo 18.30 Miestenpiiri.
Pe 21.9. klo 8-9 Aamurukouspiiri.

Pe 21.9. klo 19 Kolme Kohtaamista nuorille aikuisille ja opiskelijoille. Vapaamuotoinen ilta.
Su 23.9. klo 18 Rukouksen Keidas, Arja Suikkanen, Jaakko Koivunen.

Ma 24.9. klo 18 Raamattupiiri.
Ti 25.9. klo 13-14.30 Naisten raamattupiiri.

Ke 26.9. klo 10-11.30 Suomi-kerho maahanmuuttajaisille.
Ke 26.9. klo 16 Maahanmuuttajatyön rukouspiiri.

To 27.9. klo 11.30-14 Torstaikahvila. Sanaa, juttuseuraa, kahvia.
Pe 28.9. klo 8 - 9 Aamurukouspiiri.

Pe 28.9. klo 19 Kolme Kohtaamista ilta nuorille aikuisille ja opiskelijoille. *Identiteetti*, Juha Tentke.
La 29.9. klo 19-21.30 Pointtinueoriniila.

Ke 3.10. klo 10-11.30 Suomi-kerho maahanmuuttajaisille.
Ke 3.10. klo 16 Maahanmuuttajatyön rukouspiiri.

To 4.10. klo 11.30-14 Torstaikahvila. Sanaa, juttuseuraa, kahvia.
To 4.10. klo 18.30 Miestenpiiri.
Pe 5.10. klo 8 - 9 Aamurukouspiiri.

Pe 5.10. klo 19 El Kolme Kohtaamista -iltaa, koska Opkon kutsuilla 4.10. (*Kristus teissä*,

kirkkauden toivo).
La 6.10. klo 10 Isä-poika-sähly Huhtasaun kirkolla, Nevak. 6.

La 6.10. klo 19-21.30 Pointtinueoriniila.
Su 7.10. klo 18 Sanan Keidas. *Hedelmätön viikunapuu*, Heikki Myllykoski, Ritva Huhta-aho.

Ma 8.10. klo 18 Raamattupiiri.
Ti 9.10. klo 13-14.30 Naisten raamattupiiri.

Ke 10.10. klo 10-11.30 Suomi-kerho maahanmuuttajaisille.
Ke 10.10. klo 16 Maahanmuuttajatyön rukouspiiri.

To 11.10. klo 11.30-14 Torstaikahvila. Sanaa, juttuseuraa, kahvia.
Muualla Jyväskylässä:

Pe 21.9. klo 18-20.30 Varkkariilta Tentkeillä, Tertunmetsä 8, Palokka
.La 22.9. klo 19-21.30 Pointtinueoriniila.

Su 23.9. klo 11 PikkuLeipä Aarresaassa, Toritie 22. Tied. p. 044 557 9447.

Ma 24.9. klo 18 Naistenpiiri Vaajakoskella, Lintulenkintie 3.
To 27.9. klo 18.30 Veritas Forum-ilta nuorille aikuisille ja opiskelijoille Opkon tiloissa, tied. Marjut Haapasaaari 044 557 9447.

To 27.9. klo 18.30 Miestenpiiri Vaajakoskella, Kirkkotie 11.
La 29.9. klo 10 Isä-poika-sähly Huhtasaun kirkolla, Nevak. 6.

Su 30.9. klo 16 Leipäsuunnuntai Halssilan seurakuntakeskuksessa. *Oletko sinä Messias?* Mikko Haapasaaari. Musiikki Pasi Heikkilä. Lapsille oma opetus.

Pe 5.10. klo 18-20.30 Varkkariilta Tentkeillä, Tertunmetsä 8.
Su 7.10. klo 11 PikkuLeipä. Lisätietoja p. 044 557 9447.

Ma 8.10. klo 18 Naistenpiiri Vaajakoskella, Lintulenkintie 3.
To 11.10. klo 18.30 Miestenpiiri Vaajakoskella, Kirkkotie 11.

Muurame:
Pe 28.9. klo 18-20.30 3-6-iltana 3-6-luokkalaisille. Myrskyläyhdyn päiväkodissa, Antinmutka 18, Kinkomaa. Ke 3.10. klo 9.30-11.30 Äiti-lapsi-raamis. Tied. Jenni Seppäselä, 045 802 3465.

Korpilahti:
Su 16.9. klo 10 Antti Kiviranta saarnaa kirkon messussa, liturgi Antti Koivisto. Lähetyskahvit.

Keski-Suomen Sotaorvot

Kokoontuminen ma 8.10. klo 13 Sepänkeskuksen Reaktori-saliin. Tuo tullessasi joku rakas esine ja kerro sen tarina!

Lähetysyhdistys Kylväjä

Pe 21.9. klo 18 Perjantairukous, Neulaskoti, E. Puhalainen.
Ke 26.9. klo 18.30 Sanan ja lähetysten ilta, Huhtasaun kirkko, Paula Nojonen, Mauri Tervonen.

Ma 1.10. klo 13 Lähetyspiiri, Neulaskoti, R. Hämynen.
Pe 5.10. klo 18 Perjantairukous, Neulaskoti, E.Puhalainen.

Su 7.10. klo 10 Messu Vaajakosken kirkossa, Risto Vallipuro, saarna E. Puhalainen.
To 11.10. klo 17 Viron lähetyspiiri, NKKY:n tilat, Puistotori 4, Veikko Pasanen, E.Puhalainen.

SLEY
Lutherin kirkko, Kansakouluk. 5.
Messu sunnuntaisin kello 12:

mirja.hytonen@evl.fi, p. 050 549 7033, maija.tikko@evl.fi p. 041 705 2329.

Näkövammaiset ja huonokuuloiset

Cygnaeuksenkatu 8, p. 050 549 7023.
Kerho ke 26.9. klo 13-14.15 Keskussrk-talo, rippikoululuokassa. Jorma Vilkkonen ja Marja-Leena Liimatainen kertovat matkastaan Israeliin. Kahvit klo 12.30.

Päivä Koivuniemessä to 4.10. klo 10-14.30. Ilm. viim. 26.9.

Omaishoitajat

Diakonissa Leena Huviranta, p. 040 560 9903. Pyydettyä kotikäyntejä.

Vanhusten viikko

Ehtoollisjumalanpalvelus Taulumäen kirkossa ke 10.10. klo 13, Vähäjylkkä, Tiusanen. Kahvit Rauhanyhdistyksellä klo 14.

Veteraanit

Diakonissa Leena Huviranta, p. 040 560 9903. Päivystys ti-to klo 9-10, Cygnaeuksenkatu 8. Teen myös kotikäyntejä.

Viittomakieliset

Kuurojendiakonissan päivystys ti klo 9-12, ke klo 9-11 (klo 11-12 puhelin- ja web-kamera-aika, osoite: paivi.lehtinen@evl.fi, p. 050 549 7012) ja to klo 16-17, Cygnaeuksenkatu 8.

Sunday Service

The traditional Sunday Service at the Old Vicarage, Vapaudenkatu 26, will take place every second Sunday at 6 p.m. as follows: 23.9., 7.10.

23.9. Sleyn lähetysjohtaja Pekka Huhtinen. Kahvit, Pekka Huhtinen raamattukatsaus: *Lähetystyö - Jumalan silmäterä*.

30.9. Mikkelinpäivän perhemessu, Mauri Tervonen.
7.10. Juha Niemistö.

Evankeliset opiskelijat ke klo 18.30:
19.9. *Mitä me tunnustamme?* Reijo Arkkila.

26.9. Kristinusta seuraamassa, Jouko Heikkinen.
3.10. *Kuka pääsee taivaaseen?* Juhana Tarvainen.

Nuortenilta Jyvy 5.10. Tied. lvalenius@luukku.com ja lauri. s.minkkinen@jyvu.fi, p. 040 715 4401.

Hamona-kuoro joka toinen ma Lutherin kirkolla klo 18.30. Laulamme monipuolista hengellistä musiikkia, ilpo.vuorenoja@gmail.com 040 526 0909.

Suomen Raamattuopisto

Voisinko usko -tapahtuma 13.-14.10. Halssilan srk-keskuksessa. Eero Junkkaala, Lasse Nikkarikoski, Soili Haverinen, Erkki Puhalainen, Mervi Viuhko, Osmo Väätäinen, Aino Viitonen, Houseband Jenni Kuusela, Maria Salmela & Gsus.

Tö

Maarit Itämettä metsästäessään Pietarin katulapsientekemäkeramiikkaenkeli. Sininen enkelin työkalu on tekemä ja semukailee Taulumäen kirkon enkelimaalauksia Yhdessä hyllyinen kaappipalveleerikierrosta. KUVAT: KAARINA HEISKANEN

on omaan silmään hyvä.

Varsinainen harvinaisuus on yhden työkalun makaroneista askartelemakaroni; sen vartalona on "pillimakaroni", halkaisijaltaan reilut puoli senttiä, käsivarret on tehty tavallisista sarvimakaroneista ja siivet perhosmakaroneista.

Kokoelman enkelit eivät ole sesonkitavaraa, jonka esilläpito rajoittuisi jouluun. Eivätkä ne ole vain lasia, posliinia, keramiikkaa, vaan niissä on henkeä myötä. Ne rohkaisevat kerääjäänsä ja ilahduttavat silmää.

– Ne muistuttavat siitä, että emme ole täällä yksin. Joku taivaallinen ylempi voima meitä suojelee ja varjelee.

Enkelin hipaisu

Enkeleitä Maarit Itämettä ei ole nähnyt, mutta uskoo tunteneensa enkelin kosketuksen, kun kohdalle on osunut tiukka paikka.

– Läheiseni jäi sairaalaan vaikeaan leikkaukseen ja lähdin itse kotiin potemaan migreeniä. Heräsin, kun tunnelämpöisen henkäyksen pöyryhäisen poskeani. Soitin sairaalaan ja sain tietää, että läheiseni oli juuri kuollut. Uskon hänen käyneen hyväntelemässä minut. Hän vei myös migreenini mennessään pitkiksi ajoiksi.

Toinen rajattoman hipaisu liittyy myös kuolemaan. Maarit Itämettä käviiltämyöhällä läheisensä haudalla. Kun hän palasi autoon, se ei suostunut liikkumaan höttölumisella tiellä.

– Sanoin kuolleelle läheiselleni iltayön pimeydessä pelokkaana: "Autanut, sinun takiasihan minä tänne tulin" Ja auto lähti liikkeelle, kuin enkelin tuuppaamana.

Maarit Itämettä uskoo suojeleusenkelin olemassaoloon.

– Vaikka en ymmärrä, miksi pahoja asioita silti sattuu. Meidän ihmisten pitäisi olla enemmän enkeleitä toisillemme. Hyvä ystävä onkin kuin enkeli. Hän tukee, lohduttaa ja kuuntelee silloin kun on tarve. Nauraa ja iloittaa kanssasi, kun sen aika on. Monet toivottavat siunausta tervehdyksissä, minä toivotan onnea ja enkeleitä matkaasi. Onnen enkeleitä!

Enkelit Palokan yllä

Maarit Itämettä kotonaan enkeleillä kokonainen kerrostalo yhdessä hyllyinen kaappitäynnä erikoisiasiivettä – eikä siinä vielä edes kaikki. Tulee pyhäö. Tämän jatuon puoleisen rajahiutuu ohueksi kuin enkelin siipisulka.

KAARINA HEISKANEN

Kaapin ylimmällä hyllyllä majailee suojeleusenkeleitä, seuraavassa kerroksessa asustavat pienet kullankävyt, siltä tulevat posliiniset, lasiset ja puiset. On enkelikynttilöitä ja tekstiileistä valmistettuja. Alimmaalta hyllyltä enkelten joukosta löytyy myös prinsessa Dianan kuva.

– Hänkin on enkeli, Palokan kirkon seurakuntamestari Maarit Itämettä uskoo.

Enkeleitä on lennähtänyt myös roikkumaan mobileissa ja muissa seinäkosteissa, eivätkä kaikkiedes ole vielä löytäneet paikkaansa Itämettä kodissa. Terrassin tuoleja pehmustavat enkelitynnyt, ja itse tehdyt helmikoste-enkelit kiikkuvat sunnion kor-

vakoruina vapaapäivänäkin.

Korurasiastalotyö helmistä punotuja arki-jakirkkokorujasekäerikseen joulukorvikset. Helmienkelikoruja Itämettä on askarrellut myyntiin Palokan kirkolle lähetystyön ja yhteisvastuukeräyksen hyväksi.

– Nyt kyllä ollut hiukka laiskuutta niiden tekemisessä, hän myöntää.

Harrastus yllätti keräilijän

Enkeleitä on karttunut useamman vuosikymmenen ajan.

– En tiennyt kerääväni, ennen kuin huomasi niitä olevan paljon, Itämettä naurahtaa.

Paljon tarkoittaa lähes sataaviittäkymmentä. Hellyttävintä paustaitaa olla Pietarin katulapsientekemäsuu-

risilmäinen savienkeli, "jyväskyläläinen" on kollegan tiffanytyöenkeli, jonka esikuva on Taulumäen kirkossa. Suurin on ulko-oven vieressä ohikulkijoita tarkkaileva vihervänsävyyne siivekäs, pienimmät ovat parin millin korkuisia enkeleitä korva- ja rannekoruissa.

Yksi kokoelman erikoisuus on metallinen kirpparilöytö Berliinistä; toista kirpparilöytöä tytär kielsi ostamasta, kun se on maalin kulumisen takia vähän kierosilmäinen.

– Mutta kaikki ovat yhtä tärkeitä ja rakkaita keräilyjälleen ja muistuttavat siitä, että kelpaamme Jumalalle kaikine vikoinemmekin.

– Kirppareilla enkelit ovat kuin sinne hylättyjä, ja minun pitää pelastaa ne sieltä pois. Sellaisen ostan, mikä

ihmettelijä

SIRPA KOIVISTO

Olen Leeni Salmenkangas, 64. Terveystyistä olen ollut eläkkeellä jo monta vuotta. Työskentelin Jyväskylän Kesän toiminnanjohtajana ja oman yrityksen palveluksessa. Olen ollut hyvin onnekas. Minulla on ollut hyvä avioliitto ja perhe, johon kuuluu kolme lasta ja viisi lapsenlasta. He ovat minulle kaikkein tärkeintä.

Elämässäni on ollut myös suuria menetyksiä. Olin 11-vuotias, kun kotitila Sumiaisissa tuhoutui tulipalossa. Menetimme kaiken ja jouduimme muuttamaan maalaistaloon Laukaan kirkolle. Polvistuin rukoilemaan, että isä pelastuisi palosta. Hän oli siirtämässä autoa ja traktoria pois tallista tulipalon tieltä. Onneksi hän selvisi.

Kirjoitin ylioppilaaksi Laukaassa ja opiskelin Helsingin kauppatieteiden koulun Opiskelijä-asuntolassa

tapasin tulevan mieheni. Avioliitto kesti 35 vuotta. Mieheni kuoli kahdeksanvuotias sitten jaseon elämäni toinen suuri menetys. Surusta toipuminen on kestänyt pitkään. Vastan tuntuu, että jollain tavalla selviän. Lähipiiriin tuki on ollut toipumisessa tärkeä.

Olen saanut uusia ystäviä maahanmuuttajaperheistä. Olen tehnyt työtä vapaaehtoisena maahanmuuttajien parissa, sillä kansainvälinen työ on sydäntä lähellä. Meillä oli kotona vaihto-opiskelijoita jo 1960-luvulla. Nuoremmat maahanmuuttajat oppivat kielen ja kotiutuvat Suomeen, mutta erityisesti vanhemmat miehet tarvitsivat lisäsuomalaisiä ystäviä. En ole huolestunut maahanmuuttajakriittisestä ilmapiiristä. Monet luulevat, että netissä voi kirjoittaa mitä tahansa, mutta uskon, että kyseessä on pieni joukko, joka provosoi. Mie-

lestäni ilmapiiri on positiivisempi kuin 1970-luvulla.

Teknologian lisääntyminen arkielämässä tuntuu pelottavalta. En ole kiinnostunut viimeisimmästä teknologiasta, ja huvittavinta on, että 2-vuotias lapsenlapseni opettiminua käyttämään iPadia.

Kun jäin eläkkeelle, odotin pitkästyväni, mutta niin ei käynyt. Hoidan kuolinpesän asioita ja olen joutunut esimerkiksi opiskelemaan metsänhoitoa. Toimin naisjärjestössä, kuten Naisten Pankissa, luen ja käyn elokuvissa, teatterissa ja konserteissa.

Muutama viikko sitten muutin Ainolastakeskusta lähemmäs palveluita. Keskityn kuntoni hoitamiseen. Pelkään vanhenemista. En niinkään sitä, että olisin rasitteena yhteiskunnalle, vaan etten pystyisi huolehtimaan itsestäni. Toivon, etten joutuisi tilaan, jossa en pysty liikkumaan en-

Luen paljon, joten on mukavaa että kaupungin kirjasto on lähellä kotia, iloitsee Leeni Salmenkangas. KUVA: SIRPA KOIVISTO

kä tunnistamaan ketään. Voisin kuvitella asuvani senioritalossa, jossa asuus samanhenkisiä ihmisiä, ja jossa palvelut ovat lähellä ja tarjolla on virkistystoimintaa.

Vastantölen oppinut puhumaan kuolemasta ahdistumatta. Kaikkia pitäisi valmentaa kuoleman kohtaamiseen iästä riippumatta. On hyvä, että keskustelu eutanasiasta on aloitettu. Siitä pitäisi keskustella vaka-

vasti. Jokaisen pitäisi voida päättää siitä, millainen on hyvä kuolema. Myös hyvään saattohoitoon pitäisi kiinnittää enemmän huomiota.

Toivon, että pystyisin matkustamaan niin paljon kuin mahdollista. Olen kaupunkimatkailija ja kiinnostunut historiasta ja kulttuurista. Olen kiertänyt maailmaa, mutta nyt haaveilen, että voisin tutkia Euroopan joka kolkkan.